

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กมล สุคประเสริฐ และ สุนทร สุนันท์ชัย. 2541. วิสัยทัศน์ทางการศึกษา: ทิศทางที่ไทยต้องทบทวน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- กระบวนทัศน์วัฒนธรรมไทย(ต้นตอ) เศรษฐกิจถดถอย. 2540. มติชน. (19 พ.ย.): 19.
- กลุ่มวิจัยและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2542. รายงานการวิจัย การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: กลุ่มวิจัยและประเมินคุณภาพการศึกษา.
- กองทุนสนับสนุนการวิจัย, สำนักงาน. 2525. ฐานคิดสู่ทางเลือกใหม่ของสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. 2544. การวิเคราะห์ตัวแปรหลายตัวด้วย SPSS for Windows. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2541. มหาวิทยาลัยที่ทางแยก : จุดประกายวิสัยทัศน์อุดมศึกษาไทยในอนาคต. กรุงเทพมหานคร: ชัคเชสมีเดีย.
- ข่าวสด 24 พฤศจิกายน 2543 หน้า 31
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. การดำเนินงานวัฒนธรรมของประเทศนิวซีแลนด์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เจริญผล.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. นโยบายด้านการศึกษา ศิลปะ และวัฒนธรรมของอังกฤษ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2541. แนวทางส่งเสริมภูมิปัญญาไทยในการจัดการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : บริษัทพิมพ์ดี จำกัด.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2535. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539). กรุงเทพมหานคร : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2540. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2545). กรุงเทพมหานคร : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. รายงานการวิจัย เรื่อง การดำเนินงานวัฒนธรรมของประเทศเนเธอร์แลนด์. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. 2543. กรอบวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9. กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. การประชุมสัมมนา เรื่องฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมตามเจตนารมย์ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ณ หอประชุมเล็ก ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมแห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร.

- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. 2542. การสัมมนากรรมการบริหารสภาวัฒนธรรม กรุงเทพมหานคร. ณ หอประชุมเล็ก ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร.
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. 2545. ขอขำยการดำเนินงาน : โครงการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการดำเนินงานของเครือข่ายวัฒนธรรม ประจำปีงบประมาณ 2545. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. 2535. ความหมายและขอขำยงานวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. คู่มือการบริหารและการจัดการโครงการทางวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. ม.ป.ป. โครงการดำเนินการให้การเรียนรู้ผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น และคู่มือการดำเนินโครงการ. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. ม.ป.ป. ชุมชนวัฒนธรรมไทยเพื่อส่งเสริมประชาธิปไตย และสู่ภัยซาเสพติด. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. ม.ป.ป. แนวทางการสืบค้นสังคมวัฒนธรรมท้องถิ่นไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. แนวทางการสืบค้นสังคมวัฒนธรรมท้องถิ่นไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. 2540. วัฒนธรรมกับการพัฒนา : ทางเลือกของสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. 2541 วัฒนธรรมไทย 2541-2542. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. 2545. สกศ. กับการพัฒนาการศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. 2542. สรุปผลการดำเนินงาน การวางแผนแม่บททศวรรษ สืบสานวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. 2543. สรุปผลการดำเนินงานวัฒนธรรมไทยสู่ภัย เศรษฐกิจ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. 2533. สู่ความเข้าใจวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์ พรินต์ติ้ง กรุ๊ป.
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. 2540. เอกสารทางวิชาการ เรื่อง การสืบสานและพัฒนา วัฒนธรรมทางการเมืองไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.

- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. เอกสารการประชุมสัมมนาเครือข่ายเพื่อเข้าสู่การปฏิรูประบบราชการและการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. เอกสารประกอบการจัดตั้งกระทรวงวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- คณะนักวิจัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2525. โครงการศึกษาวิจัย เรื่องอุดมศึกษาไทย วิกฤตและทางออก. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จักรกรธ จิตรพงศ์ ม.ร.ว.. “สภาวัฒนธรรมขุมพลังในการพัฒนา” วัฒนธรรมสัมพันธ์สาร. 11,69 (ธันวาคม 42): หน้า
- จิระพร อภิชาติบุตร. 2540. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การอุปถัมภ์จากครอบครัว และการบริการสุขภาพในชุมชน ถึงคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในชุมชนแออัด เขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จรัส สุวรรณเวลา. 2539. รื้อระบบสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จุลทัศน์ พยาฆรานนท์. 2542. ประวัติศาสตร์กรุงธนบุรี ฉบับฉลอง 72 พรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช. กรุงเทพมหานคร: สำนักศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- ฉัตรทิพย์ จานศिला. 2540. การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนภาคธุรกิจเอกชนและสมาคมพัฒนาประชากรและชุมชนในการพัฒนาศึกษาอาชีพ ในโครงการธุรกิจเพื่อสังคม จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เฉลียว บุรีภักดี. 2541. การจัดบัณฑิตศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นตามแนวของสถาบันราชภัฏ. เอกสารประกอบการประชุมวาระที่ 3.2(19 สิงหาคม)
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. 2539. อนาคตการเมืองไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สถาบันนโยบายศึกษา.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิชและคณะ. (2546) ยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : มูลนิธิส่งเสริมนโยบายศึกษา.
- ชินรัตน์ สมสืบ. 2539. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ดิเรก พรสีมา. 2543. ปฏิรูปการศึกษาไทยทำอย่างไร?. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ ส.รุ่งทิพย์ ออฟเซ็ท.
- ณรงค์ เส็งประชา. 2531. พื้นฐานวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์.

- ถนอม อินทรกำเนิด. 2540. กระบวนทัศน์ใหม่ของราชภัฏ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ.
- ทพวงมหาวิทยาลัย. 2537. บทความประกอบการสัมมนา เรื่อง บทบาทของสถาบันอุดมศึกษาในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม. (กันยายน)
- ทองคุณ หงส์พันธ์. 2542. วิทยาการเครือข่ายชุมชนเข้มแข็ง ใน สารประชาสัมพันธ์ สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ. 9,8 (สิงหาคม) : 1-3
- นายกรัฐมนตรี, สำนัก. 2525. ประวัติศาสตร์กรุงรัตนโกสินทร์ พ.ศ. 2474 - ปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร: อัมรินทร์การพิมพ์.
- นายกรัฐมนตรี, สำนัก. 2540. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540-2544. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- นิคม มุสิกคามะ. 2541. ตื่นเถิดวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร: ชัคเชตม์เคีย.
- นิทัศน์ วิเทศ. 2542. การจัดการความรู้ : เทคนิคในการแปรความรู้รู้ความได้เปรียบในการแข่งขัน. กรุงเทพมหานคร: บริษัทเออาร์ บีซิเนส เพรส จำกัด.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. 2533. ความหลากหลายของวัฒนธรรมไทย : การท้าทายใหม่. สู่ความเข้าใจวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. 2539. บทบาทสถาบันอุดมศึกษาไทยในการพัฒนาท้องถิ่น. อภิปรายในการสัมมนา ประชาพิจารณ์ เรื่อง วิกฤตอุดมศึกษาไทย และการออก : อุดมศึกษาไทย ในการพัฒนาท้องถิ่น 2 ธันวาคม 2539 ณ โรงแรมปางสวนแก้ว จังหวัดเชียงใหม่. (เอกสารอัดสำเนา)
- นียบรรณ (พลวัฒน์) วรรณศิริ. 2540. มนุษยวิทยาสังคม และวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บำรุง สุขพรรณ. 2539. รายงานการวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารงานวัฒนธรรมที่เหมาะสมต่อการเผยแพร่วัฒนธรรมไทยต่อประชาชน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- ปฏิรูปการศึกษา(องค์การมหาชน), สำนักงาน. 2542. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานปฏิรูปการศึกษา พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- ปฏิรูปการศึกษา(องค์การมหาชน), สำนักงาน. 2544. ปฏิรูปการศึกษาไทย... ในมุมมองประชาชน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.
- ประเวศ วะสี. 2533. คนมีเงินกับการช่วยพัฒนาสังคม. กรุงเทพมหานคร: เรือนแก้วการพิมพ์.
- ประเวศ วะสี. 2541. วิสัยทัศน์ : ผู้ทรงคุณวุฒิทางวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.
- ประเวศ วะสี. 2539. แนวคิดและยุทธศาสตร์ สังคมสมานภาพและวิชา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มูลนิธิโกมลคีมทอง.
- ปัทมา นาคะสนธิ. 2540. การพัฒนาหลักสูตรและวัฒนธรรมไทยระดับบุคคลสำหรับเด็กไทยในโรงเรียนนานาชาติ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- พจน์ เทียมศักดิ์. 2542. ปฏิสัมพันธ์ของการเรียนรู้ในชุมชนและโรงเรียน. ปริญญาณิพนธ์ การศึกษา
ดุสิตบัณฑิต สาขาพัฒนศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- พินิตา วีระชาติ. 2542. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
ไอ.เอส.พรินติ้ง เฮ้าส์.
- พรรณี ปัญญาวัฒนาพร. 2539. สาระสำคัญของวัฒนธรรมทางภาคเหนือของไทยการเรียนรู้และความรู้
ลึกในชีวิตประจำวันและเป้าหมายของนักศึกษาวิทยาลัย. ใน ข่าวสำนักงาน. 37,413
(พฤศจิกายน) : 16-17.
- พรชูลี อาษาอรุณ. 2537. ภาพอนาคตของโลกในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาอุดมศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต). 2534. ธรรมนุญชีวิต. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.
- พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต). 2532. ปาฐกถาพิเศษ 100 ปี พระยาอนูมานราชชน วัฒนธรรม กับ
การพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: อัมรินทร์พรินติ้งกรุ๊ปจำกัด.
- พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต). 2536. พุทธวิธีแก้ปัญหาเพื่อศตวรรษที่ 21. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพมหานคร: บริษัท สหธรรมิก จำกัด.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). 2544. การจัดระเบียบสังคมตามคตินิยมแห่งสังฆะ. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์พัฒนาการศึกษา.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). 2543. ธรรมนุญชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ 32. กรุงเทพมหานคร: ป.สัมพันธ์พาณิชย์.
พิมพ์นธ์ เฉเชษฐปต์. 2542. วารสารครุศาสตร์. 28,1(กรกฎาคม - ตุลาคม).
- ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม. 2545. มาช่วยกัน "ทำใหม่" ให้ดีขึ้น. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาองค์กร
ชุมชน(องค์การมหาชน).
- ไพศาล ไกรสิทธิ์. สถาบันราชภัฏ: อดีต ปัจจุบัน และอนาคต. กรุงเทพมหานคร: (เอกสารหมายเลข 1
อัดสำเนา)
- ภัทริยา งามमुख. 2542. การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนัก
ศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. ปริญญาณิพนธ์ คณะครุศาสตร์ดุสิต
บัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มดิชน. 2531. ศิลปวัฒนธรรม. 10,2(ธันวาคม)
- มันทนา ท่วมยิ้ม. 2543. เอกสารวิชาการส่วนบุคคล เรื่อง การศึกษาการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน
เพื่อพัฒนาระบบประชาธิปไตย : ศึกษากรณีรายการโทรทัศน์"รอบภูมิภาค" ของสถานีวิทยุ
โทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ ทั่วราชอาณาจักร. กรุงเทพมหานคร:
สถาบันพระปกเกล้า.
- มาเรียม นิลพันธุ์. 2536. การพัฒนาหลักสูตรการวิจัยวัฒนธรรม. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุสิตบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒน์ ประสานมิตร.

- ยศ สันตสมบัติ. 2540. มนุษย์กับวัฒนธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- 'รพีพร'. 2537. วิพิธทัศนา วัฒนธรรมไทยสืบสานและสะท้อนภาพอดีตยุคแรกของการรณรงค์วัฒนธรรมในประเทศไทย. กรกฎาคม ณ หอประชุมใหญ่ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และโครงสร้างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540. 2541. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเคียนส์โตร์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2539. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.
- ลี,จอง-หว่า. 2542. ความเติบโตทางเศรษฐกิจและการพัฒนามนุษย์ในประเทศเกาหลีใต้ช่วงปี พ.ศ. 2488-2535. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- วีชรา กลายนาทร. 2542. งานวิจัยเรื่องชุมชนบ้านสมเด็จพระยา : กรณีศึกษาชุมชนเมืองของสังคมไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาสังคมวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- วิจิตร ศรีสอาน. 2545. ร่วมถ้อยช่วยกันตัดสินใจ : เขตพื้นที่การศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ห้องศูนย์สารนิเทศ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชา ทรวงแสง. 2537. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวิชาภาษาและวรรณกรรมไทยด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับนักศึกษาวิชาภาษาไทยสำหรับครู. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- วิชา ทรวงแสง. 2543. ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการเรียนการสอนในสถาบันราชภัฏ. วารสารวิชาการ. 6,12 (กันยายน 2543) : 117.
- วิเชียร ทัพประเสริฐ. 2539. ประวัติสถาบันราชภัฏสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. ใน 100 ปีบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. กรุงเทพมหานคร: อัมรินทร์พรินติ้ง.
- วิทยา เชียงกุล. 2540. เพื่อศตวรรษที่ 21 วิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ที. พี. พรินท์จำกัด.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. 2542. การบริหารโรงเรียนแบบกระจายอำนาจ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ์.
- วิวัฒน์ชัย อัดถากร. 2530. ยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาเพื่อการพึ่งตนเอง. ใน การจัดการศึกษาเพื่อการพึ่งตนเอง. กรุงเทพมหานคร: กลุ่มศึกษาปัญหาและทิศทางการศึกษาไทย.
- วีรยุทธ์ วิเชียร โชติ. 2533. การยอมรับมิติวัฒนธรรมในการศึกษา. ใน สู่ความเข้าใจวัฒนธรรม. หน้า 170-171. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรม.
- วีระ บำรุงรักษ์. 2532. การขยายขอบเขตการมีส่วนร่วมในวัฒนธรรม ใน สู่ความเข้าใจวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อมรินทร์ พรินติ้ง กรุ๊ป.

- วีระ บำรุงรักษ์. 2525. ปรัชญาสากล แห่งเม็กซิโก ว่าด้วยนโยบายวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ศรีศักร วัลลิโภคม. 2542. ประวัติศาสตร์กรุงธนบุรี ฉบับฉลอง 72 พรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช สำนักศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏธนบุรี. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ศรีเอทีพี คอร์เนอร์ จำกัด.
- ศรีศักร วัลลิโภคม และสุจิตต์ วงษ์เทศ. 2532. วิวัฒนาการของวัฒนธรรม จากมิติทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี ใน 3 ความเข้าใจ ในวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- ศิลปากร, กรม. ระบบการวัฒนธรรมและคุณภาพมาตรฐาน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ประชาชน.
- ศิลปากร, กรม. 2541. วัฒนธรรมไทย : แก้ววิภคตชาติ. กรุงเทพมหานคร: กรมศิลปากร.
- ศิลปากร, กรม. 2541. อนุรักษ์มรดกไทย 2541 วัฒนธรรม : แก้ววิภคตชาติ. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพรัสเทล.
- ศิริกาญจน์ โกลุมภ์. 2542. การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเพื่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ปริญญานิพนธ์ การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. 2540. ระบบการวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร: สำนักผู้ตรวจราชการกระทรวง.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. 2543. รายงานการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษา(ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542). กรุงเทพมหานคร : กองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา.
- ศูนย์ปฏิบัติการปฏิรูปการศึกษา. 2542. รายงานผลการดำเนินงานการปฏิรูปการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในรอบ 1 ปี (กรกฎาคม 2542 - มิถุนายน 2543) ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ปฏิบัติการปฏิรูปการศึกษา.
- สงขลานครินทร์, มหาวิทยาลัย. 2544. ศูนย์สนเทศการเรียนการสอน จดหมายข่าว. 9,4-6 (กรกฎาคม - ธันวาคม)
- สนิท ชุนดี. 2542. สาระสำคัญพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ผลกระทบต่อสถาบันราชภัฏ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ.
- สภาสถาบันราชภัฏ, สำนักงาน. 2541. การจัดการบัณฑิตศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของสถาบันราชภัฏ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ.
- สภาสถาบันราชภัฏ, สำนักงาน. 2544. คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544). กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน สภาสถาบันราชภัฏ.
- สภาสถาบันราชภัฏ, สำนักงาน. 2543. โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง "ความร่วมมือในการคัดสรร สร้างฐานข้อมูลท้องถิ่นและสังคมการเรียนรู้" ข้อมูลท้องถิ่น. (11-12 กันยายน) กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน สภาสถาบันราชภัฏ.

- สภาสถาบันราชภัฏ, สำนักงาน. 2542. โครงการสร้างแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 8. (เอกสารอัดสำเนา.)
- สภาสถาบันราชภัฏ, สำนักงาน. 2543. รายงานการวิจัย เรื่อง รูปแบบการเรียนรู้ตามแนวพระราชดำริระยะที่ 1 การสร้างรูปแบบการเรียนรู้ "ฉลาดรู้". กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ดีธรรมา.
- สภาสถาบันราชภัฏ, สำนักงาน. 2544. รายงานการวิจัย เรื่อง การน้อมนำแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ และเศรษฐกิจพอเพียงลงสู่การปฏิบัติในสถาบันราชภัฏ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ.
- สภาสถาบันราชภัฏ, สำนักงาน. 2545. ราชภัฏร่วมใจเฉลิมพระเกียรติ "50 พรรษา มหาวิชราลงกรณ์". สารประชาสัมพันธ์ สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ. 12/ฉบับพิเศษ.(กรกฎาคม - สิงหาคม).
- สภาสถาบันราชภัฏ, สำนักงาน. 2543. สำนักพัฒนาการฝึกหัดครู. เอกสารประกอบการประชุม. กรุงเทพมหานคร: หน่วยประสานงานโครงการฯ.
- สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. 2542. บทบาทของสถาบันราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น. ใน วารสารวิชาการ ราชภัฏกรุงเก่า. 5,11.
- สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. 2543. วารสารวิชาการ ราชภัฏกรุงเก่า. 6,12.
- สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. วัฒนธรรมไทยในกระแสวัฒนธรรมโลก 2540. ในวารสารบัณฑิตศึกษา. 1, 1 (กันยายน)
- สหทัย วิเศษ. 2540. ภูมิปัญญาชาวบ้านในการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำ : ศึกษาเฉพาะกรณีกลุ่มรักป่าศรีถ้อย ตำบลศรีถ้อย อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. 2540. ทฤษฎีและกลยุทธ์การพัฒนาทางสังคม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 8 (พ.ศ.2540 -2544). กุมภาพันธ์ 2539.
- สามัญศึกษา, กรม. 2543. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา. 2543. กรุงเทพมหานคร: กรมสามัญศึกษา.
- สิปปนนท์ เกตุทัต. 2545. จากอดีตและปัจจุบันสู่อนาคตของการปฏิรูปการศึกษาไทย : ผู้สังคมแห่งปัญญาและการเรียนรู้. ใน เอกสารการสัมมนาทางวิชาการ 5 ทศวรรษ สกศ. กับการพัฒนาการศึกษาไทย. วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2545 ณ ห้องประชุมเอสแคป ฮอลล์ ศูนย์ประชุมสหประชาชาติ กรุงเทพมหานคร.
- สิปปนนท์ เกตุทัต. 2543. วิสัยทัศน์ และกรอบแนวคิดของแผนการศึกษา ศาสนา ศิลป และวัฒนธรรมแห่งชาติ. การบรรยายพิเศษในการสัมมนา เรื่อง "แผนการศึกษา ศาสนา ศิลป และวัฒนธรรมแห่งชาติ จาก พ.ร.บ. ส่งเสริมศาสตร์การปฏิรูป. ณ ห้องปรีชรัถุม 3 โรงแรมปรีชพัลลภ กรุงเทพมหานคร 10 พฤศจิกายน 2543."

- สีลาภรณ์ นาคทรพรพ และคณะ. 2539. รายงานการศึกษารูปแบบการดำเนินงานในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูและโรงเรียนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาแรงงานเด็กในประเทศไทย. วารสารวิจัยการศึกษา. ศูนย์สารสนเทศทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 19,4 (เมษายน - พฤษภาคม) :25
- สุทธินันท์ ปรัชญาพฤทธิ. 2543. แนวทางการอภิปรายหัวข้อ ราชภัฏของแผ่นดิน : ประสพการณ์ ข้อคิด และทิศทางสู่การเป็นสถาบันอุดมศึกษาของท้องถิ่น เอกสารประกอบการประชุมในท้องถิ่น “การศึกษากับวิถีชุมชน” เนื่องในโอกาสการประชุมครั้งที่ 1 ชุมชนท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลง 30 พฤษภาคม 2543 ณ อาคารเฉลิมพระเกียรติ 50 ปี หอสมุดวิชัย กรุงเทพมหานคร (เอกสารอัดสำเนา)
- สุธรรม อารีกุล. 2541. รายงานการวิจัย ประกอบการร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.... ประเด็นการอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สุธรรม อารีกุล. 2543. รายงานเรื่อง อุดมศึกษาสู่ปวงชน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สุพัตรา สุภาพ. 2528. สังคมและวัฒนธรรมไทย ค่านิยม ความรัก ครอบครัว ศาสนา ประเพณี. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- สำนักงานเขตธนบุรี ฝ่ายการศึกษา. 2542. เอกสารประกอบการประชุมการจัดตั้งสภาวัฒนธรรมเขตธนบุรี (29 ตุลาคม)
- เสถียร โกเศศ 2524. วัฒนธรรมเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: ไทยมิตรการพิมพ์.
- เสมอชัย พูลสุวรรณ. 2544. วิทยาศาสตร์กับความจริงในวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.
- สำนักพิมพ์สารคดี. 2542. เพื่อความเข้าใจในแผ่นดิน...ธนบุรีราชธานีที่ถูกลืมบนฝั่งเจ้าพระยากับ ร่องรอยถิ่นฐานบ้านผู้ดีและย่านวัฒนธรรมเก่าแก่ของบางกอก. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สารคดี.
- สำลี ทองธิว และคณะ. 2541. กรณีศึกษาชุมชนเพื่อการพัฒนาหลักสูตรงานไม้ แกะสลัก และงานไม้ สำหรับนักเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา โรงเรียนบ้านต้นแก้ว ชุมชนบ้านถวายเป็นจังหวัดเชียงใหม่. กรุงเทพมหานคร: ม. ป. ท. (เอกสารอัดสำเนา)
- หนานโจว, โจว. 2540. “การพัฒนาที่ยึดมนุษย์เป็นแกนกลาง : เป็นเป้าหมายสูงสุดของการศึกษาและวัฒนธรรม” ใน การเรียนรู้: ชุมทรัพย์ในตน. กรุงเทพมหานคร.
- อนุমানราชชน, พระยา. 2524. การศึกษาเรื่องประเพณีไทย. กรุงเทพมหานคร: บพิชการพิมพ์.
- อนุমানราชชน, พระยา. 2524. วัฒนธรรมเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: ไทยการพิมพ์.
- อภัย นาคคง. 2542. ประวัติศาสตร์กรุงธนบุรี ฉบับฉลอง 72 พรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช สำนักศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏธนบุรี. กรุงเทพมหานคร: บริษัทศรีเอทีพี คอร์เนอร์ จำกัด.

- อมรวิชัย นาคทรพรพ. 2543. สถานปฏิรูป. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- อมรา พงศาพิชญ์. 2537. บทบาทและความสำคัญงานวิจัยวัฒนธรรม. บทความประกอบการสัมมนา เรื่องบทบาทของสถาบันอุดมศึกษา ในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม. วันที่ 16-18 กันยายน 2537 ณ ทบวงมหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร.
- อมรา พงศาพิชญ์. 2543. ความหลากหลายทางวัฒนธรรม(วิถีวิทยาและบทบาทในประชาสังคม). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อศิน รพีพัฒน์. 2537. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชนบทในสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทย และทำไมต้องพูดถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน. ใน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: ศักดิ์โสภณาการพิมพ์.
- เอกวิทย์ ณ ถลาง. 2541-2542. แนวคิดการศึกษากับการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น. วารสารเศรษฐศาสตร์. 27, 2 (พฤศจิกายน - กุมภาพันธ์) : 1-21.
- เอกวิทย์ ณ ถลาง. 2539. การสืบทอดและปรับปรุงวัฒนธรรมให้ทันสมัย. เอกสารประกอบการอบรมสัมมนา เรื่องบทบาทของพระสงฆ์ : ผู้นำสังคมในการอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย. (เอกสารอัดสำเนา)
- เอกวิทย์ ณ ถลางและโกวิท วงศ์สุรวัฒน์. 2538. วิฤตการณ์ทางวัฒนธรรมของสังคมไทย ใน เทคโนโลยีสารสนเทศกับการพัฒนางานวัฒนธรรม. นครศรีธรรมราช : สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช. 14 - 15 กันยายน.
- อุทัย คุลยเกษม. 2539. การปฏิรูปการศึกษา ความหมาย ขอบเขตความเป็นไปได้. ใน การปฏิรูปการศึกษาไทย : การสร้างสรรค์ภูมิปัญญา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อมรินทร์ วิชาการและมูลนิธิสดศรี - สฤษดิ์วงศ์.
- อุ้นตา นพคุณ. 2528 การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพัฒนา. ใน การศึกษากับการมีส่วนร่วมของประชาชน. หน้า 101 - 111. กรุงเทพมหานคร: กลุ่มศึกษาปัญหาและทิศทางการศึกษาไทย (ก.ป.ท.) องค์การแตร้เด ซอม.
- โอเคย์, ปีเตอร์ และมาร์สเดน , เดวิด. 1987. แนวทางในการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท = Approaches to Participation in Rural Development แปลโดย นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. อันดับที่ 123.

ภาษาอังกฤษ

- Banks, L.A. 1994. Multicthnic education : Theory and practica. Washington : Allyn and Bacon.
- Banks, L.A. 1955. Primitive Art. New York : Doves.
- Benedict, Ruth. 2934. Pattern of Culture. New York : Honghton Mifflin compaty.
- Bertrand, Alvin L. 1967. Basic Sociology : An Introduction to Theory and Method. New York: Appleton and Cuntury Crofts.
- Boyer, E.L. 1994. Creating the New American College. The Chronicle of Higher Education. (4 March.)
- Campbell, A and Luchs, K.S. 1998. Strategic Synergy Second Edition. London: ITP.
- C.R. Bmber and M. Ember. Cultuse Anthropology Engluwood Cliffs, New Jersey : Prentice.
- Coombs, Phillip H. 1974. Ahacking Rural ponerty Now Non – Formal Education can help?. London: the John Hopkins University Press.
- Coretes, E.C. 1996. Preparing for a multicultural future . Principle. 76 (September)
- Edward B. Tylor. Primitive Culture. (New York : Harper Torchbooks. 1985, Orig, 1871)
- Evereth M. Rogers. 1976. Social Change in Rural Society. New York: Appletan Century Crafts.
- Fletcher, Colin, and Neil Thompson, ed. 1980. Issues in Community Education. Sussex: The Falmer Press.
- Franz Boas, Race. 1940. Language and culture New York: Macmillan.
- Franz Boas, Race. 1995. Primitive Art. New York: Doves.
- Gilley, J.W. 1996. The Urban University in the Community : The Roles of Boards and Presidents (AGB Occasional Paper No. 30) Washington, D.C : Assoiation of Governing Boards of Unileversity and Colleges.
- Gollnick, D.M. and Chinn. 1994. P.C. Multicultural education in a pluralistic Society. New York: Merril.
- Gordon, J. 1996. Organizational behavior : A diagnostig approach. 5th ed. New Jersey: Prentice Hall.
- Hirsch, Philip. 1990. Development Dilemmas in Rural Thailand. New York: Singapore.
- Hofstadter R, and Wilson Smith ed. 1961. Amencan Migher Eolncation : A Document History. Chicago: the University of Chicago Press.
- Hoy, Wayne K. and Cecil G. Miskel. 1987. Educational Administration : Theory Research and Pracptice. 3rd ed. New Yoek: Random House.

- Http : // www.Parliament.go.th Jeans, B. 1995. The Meanings of Colaboration. Paper presented in An Interntional on Thacher Development for New Asia. Organized by UNESCO-ACEID and UNICEF associated with ONEC, Thailand.
- Http : // www.Parliament.go.th Fullan, M.G' and Hargreaves, A. 1991. What's worth fighting for ? Working together for your school. Toronto: Mc Graw-Hill, 1991.
- Http : // www.Parliament.go.th Gordon, J. 1996. Organzational behavior : A diagnostig approach. 5th ed. New Jersey : Prentice Hall, Inc.
- Http : // www.Parliament.go.th Krippendorff, K. 1980. Content analysis : An introduction to its methodology. London: Sage.
- Http : // www.Parliament.go.th รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540.
- Hickey, H.W. and Curlis van voorhees. 1969. The Role of the School in Community Education. Michigan.
- Jeans, B. 1995. The Meanings of Colaboration. Paper Presented in an International on Teacher Development for New Asia. Organized by UNESCO-ACEID and UNICEF associated with ONEC, Thailand.
- Jonathan H. Turner. 1974. The Structure of Sociological Theory. Homewood 11: The Dorsey Press.
- Keeves, J.P. Models and Model Building. 1997. In J.P. Keeves. Educational Research Methodology and Measurement. (2nd Ed.) New York: Pergamon.
- Kluckhon, Clyde. 1949. Mirror of Man. New York : Graw Hill Co. Inc.,
- Krippendorff, K. 1980. Content analysis : An introduction to its methodology. London: Sage.
- Kroeber, Alfred L, 1952. The nature of Culture. Chicago: Chicago U. University Press.
- Kerr, C. 1994. Higher Education Cannot Escape History : Issuqs for the Twent. First Century. Albany: State Universty of New York Press.
- Lovett, C.M. American Professors and Their Society : To Affict Intimately the Lives of the People . 1993. Change 14 (July / August)
- Micheal Thomas. 1975. Murphy. Faculty in Public Service Activities in Bultimore Higher Educational Institutes. Pissertation Abstract International.
- Minzey, Jack D., and Clyde E. Le Tarte. 1992. Community Education : From Program to Process to Practice. San Francisco: Jossey-Bass, 1992.
- Mueller, K.H. 1961. Student Personnel Work in Higher Education. Cambridge: River Press
- Mueller, R.E., 1964. Inventive Man. New York: Lancer Books.

- Nicklin, J.L. When A University Takes Over the Public Schools. 1994. The Chronicle of Higher Education. (26 October)
- Nisbet, John , et al. 1980. Towards Community Education. Aberdeen Univerity Press.
- P.O. Kristelles. 1951. The Modern System of the Arts. Journal of the History of Ideas. 12.
- Parsons. Talcott. 1951. The Social System. New York: The Free Press.
- Pedersen, P.P. Draguns, J.G., Lonner, W.J. and Trimble, J.E. 2000. Counseling Across Cultures. Hawaii: The University Press of Hawaii.
- Peshkin A (1982) The imperfact union. Chicago : University of Chicago Press.
- R.L. Beals and H. Hoijer. 1965. An Introduction to Anthropology. New York: Macmillan.
- Ruopp, P. (1993) Approaches to community development. The Hague : van Hove.
- Sample , S.B. 1993. USC and the Rebuilding of Los Angeles. Change. (July / August)
- Santos Rivera. 1998. American Universities : Integrating Campus and Community Resources to Address Community Needs. Dissertation,
- Schein, E.H. 1992. Organizational Culture and Leadership. San Franciscu: Jossey – Bass.
- Shulman, L.S. 1987. Knowledge and teaching : Foundations of the New Reform. Harvard Educational Review. 57, pp.1-22.
- Timothy Leroy Welch. 1975. Program and Budget Characteristics Pace Settor Community Service Program in California Community College. Dissertation Abstract International,
- Thomton, James W. 1979. The Community Junior College. 3rd ed. New York: John Wiky & Sms.
- UNESCO. 1985. Long Term Educational. Paris: International Institute for Education Planning.
- United Nations. (2002) Social progress through community development. New York : United Nations Bureau of Social Affairs.
- World Bank. 1980. Education : Sector Policy Paper. 3rd ed. Washington D.C.: World Bank, Aperil.

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

กรอบการสัมภาษณ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรอบการสัมภาษณ์ผู้บริหาร

1. จากข้อกำหนดตามกฎหมายและนโยบายของรัฐที่กำหนดให้สถาบันการศึกษาต้องกระจายอำนาจให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมนั้น ท่านมีการรับรู้เพียงใด
2. ท่านคิดว่าที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันนี้ การพัฒนาด้านวัฒนธรรมส่งผลให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันราชภัฏกับชุมชนอย่างไรบ้าง
3. ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานของสำนักศิลปวัฒนธรรมเป็นอย่างไรบ้าง
4. ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรที่จะทำให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมกับสถาบันเพื่อให้เกิดการพัฒนาด้านวัฒนธรรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรอบการสัมภาษณ์ผู้แทนชุมชน

1. จากข้อกำหนดตามกฎหมายและนโยบายของรัฐที่กำหนดให้สถาบันการศึกษาต้องกระจายอำนาจให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมนั้น ท่านมีการรับรู้เพียงใด
2. ช่วงเวลาที่ผ่านมามาจนถึงปัจจุบัน สถาบันราชภัฏมีความสัมพันธ์กับชุมชนอย่างไรบ้าง โดยเฉพาะในด้านวัฒนธรรม
3. ท่านต้องการให้สถาบันราชภัฏได้เข้ามามีส่วนร่วมกับกลุ่มงานหมู่บ้านของท่านมากน้อยเพียงใด
4. โปรดระบุถึงปัญหาและอุปสรรคในการที่ท่านกับสถาบันราชภัฏได้มีความสัมพันธ์ต่อกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

รายนามผู้ให้สัมภาษณ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ให้สัมภาษณ์จากผู้บริหารในสถาบันราชภัฏ

สถาบันราชภัฏ	รายชื่อผู้บริหาร		ตำแหน่ง
จันทร์เกษม	ผศ.รุ่งทิพย์	พุ่มคนตรี	ผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรม
ธนบุรี	ผศ.อัจจิมา	สวัสดิ์ชีวิน	รองอธิการบดีฝ่ายศิลปวัฒนธรรมและ ประชาสัมพันธ์
บ้านสมเด็จเจ้าพระยา	อาจารย์มาลัย	นิลพงษ์	ผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรม
พระนคร	อาจารย์วิมล	สุเสวี	รองผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรม
สวนดุสิต	ผศ.เกษม	ชำนาญคดี	ผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรม
สวนสุนันทา	อาจารย์ภารดี	สุขเกษม	ผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรม
พระนครศรีอยุธยา	อาจารย์ศันสนีย์	จะสุวรรณ์	ผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรม
รำไพพรรณี	อาจารย์อุทัย	ภูเจริญ	ผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรม
ราชนครินทร์	ผศ.ไพโรจน์	แสงจันทร์	รองอธิการบดีฝ่ายชุมชนและศิลป วัฒนธรรม
เทพสตรี	อาจารย์ไพบร	กัลยาณคุปต์	เลขานุการสำนักศิลปวัฒนธรรม
เพชรบุรีวิทยาลัยสงฆ์	ผศ.บุปผา	ทิพย์าสภาพกุล	ผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรม
เพชรบุรี	อาจารย์มาศญา	สุวรรณทรัพย์	ผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรม ในพระบรมราชูปถัมภ์
กาญจนบุรี	ผศ.มนู	อุดมเวช	หัวหน้าฝ่ายหอวัฒนธรรม
นครปฐม	อาจารย์ไมตรี	เกตุขาว	ผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรม
หมู่บ้านจอมบึง	อาจารย์สุรีย์พร	พิพัฒน์จิตกร	ผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรม
เชียงใหม่	ผศ.อาภรณ์	สุนทรวาท	ผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรม
เชียงราย	อาจารย์ยุพิน	เข้มมุกด์	ผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรม
ลำปาง	อาจารย์ณฤมล	เรืองรัมย์	ผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรม
อุตรดิตถ์	อาจารย์ศรชัย	เค็งรัตน์ล้อม	ผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรม
พินุดสงคราม	อาจารย์อรรวรรณ	ศรีฟ้า	ผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรม
กำแพงเพชร	อาจารย์ครองศักดิ์	ภูรินทร์	ผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรม
นครสวรรค์	อาจารย์กวี	กรองแก้ว	ผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรม
เพชรบูรณ์	ผศ.สุชาติ	แสงทอง	ผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรม
	ผศ.สมพร	แพ่งพิพัฒน์	ผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรม

อุตรธานี	ผศ.ศรีวรรณ	จันทร์วงศ์	ผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรม
มหาสารคาม	ผศ.ธีรชัย	บุญมาธรรม	ผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรม
เลย	ผศ.วิเชียร	ชาบุตรบุญทริก	ผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรม
สกลนคร	ผศ.แจ่มจันทร์	สุวรรณรัตน์	ผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรม
นครราชสีมา	ผศ.นฤมล	ปิยวิทย์	ผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรม
บุรีรัมย์	ผศ.วิไลวัลย์	เอมระจิก	รองผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรม
สุรินทร์	อาจารย์สุคใจ	สะอาดอึ้ง	รองอธิการบดีฝ่ายวัฒนธรรมและชุมชนสัมพันธ์
อุบลราชธานี	ผศ.คณิงนิตย์	จันทร์บุตร	ผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรม
สุราษฎร์ธานี	ผศ.ศุภวรรณ	สอนสังข์	รองผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรม
นครศรีธรรมราช	ผศ.แอบ	ชามทอง	ผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรม
ภูเก็ต	ผศ.ปราณี	สกุลพิพัฒน์	ผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรม
สงขลา	อาจารย์รจนา	ศรีใส	ผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรม
ยะลา	ผศ.วิจิตร	ศรีสุวิธานนท์	ผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ให้สัมภาษณ์จากผู้แทนชุมชน

ผู้แทนกลุ่มกรุงเทพมหานคร

คุณนิवास สุพรรณ
คุณสมศรี ใจสว่าง
คุณจุฬารัตน์ ยุรัชยกุล
คุณสกล อุ่นเมือง
คุณนงลักษณ์ สมบูรณ์

สถานภาพ

กรรมการกลุ่มหนองจอกพัฒนา
กรรมการเครือข่ายธุรกิจชุมชน
กรรมการผู้จัดการบริษัทสื่อเกษตรกร จำกัด
ผู้ประสานงานเครือข่าย คพสช.
กรรมการกลุ่มวังทองหลาง

ผู้แทนกลุ่มภาคกลาง

อาจารย์บุญเรือง รอดประยูร
กำนันวิเชียร สกุดทอง
คุณนาฏริษา ชั่วทอง
อาจารย์เพลินตา ประดับสุข
คุณทิพวรรณ ตุมภา

สถานภาพ

กรรมการหมู่บ้านประกวดการทำมิด
กำนันหมู่บ้านพระนครศรีอยุธยา
กรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร
กลุ่มแม่บ้านศูนย์ศิลปอาชีพ
กรรมการกลุ่มแม่บ้านทำเครื่องจักสาน

ผู้แทนกลุ่มภาคเหนือ

คุณปรียานุช จิตยุดิ
คุณอารีย์ ไชยงาม
คุณศรีถัย เตชรังษ์
คุณวัน แดงทัก
คุณคำใส ชาจำรัส

สถานภาพ

รองประธานกลุ่มแม่บ้าน
กรรมการกลุ่มวัฒนธรรมสันโค้ง
ประธานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร
กรรมการชุมชน
กรรมการกลุ่มแม่บ้าน

ผู้แทนกลุ่มภาคใต้

คุณจรัส ฤทธิทอง
คุณคำนึ่ง แซ่ลิ้ม
คุณคณิงนุช จิตรพานิช
คุณแจ่มใส เจริญสุข
คุณมนตรี จันทรงมี

สถานภาพ

ประธานศูนย์ธุรกิจชุมชน
กรรมการกลุ่มธุรกิจชุมชน
รองประธานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร
ผู้แทนชุมชนกลุ่มแม่บ้าน
กรรมการชุมชนหมู่บ้าน

ผู้แทนกลุ่มภาคอีสาน

คุณบุญเกื้อ คงดี
คุณเกษร กรองแสง
คุณวัน แดงสุข
คุณสมใจ เหลือมสี
ลุงเชียว ไขขาว (นามปากกา)

สถานภาพ

กรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเขวาสีรินทร์
กรรมการกลุ่มหมู่บ้าน
ชุมชนหมู่บ้านสายเจริญ
กรรมการกลุ่มแม่บ้านทำผ้าไหม
นักข่าวประจำสถานีวิทยุจังหวัดเลยและประธานสภา
วัฒนธรรม

ภาคผนวก ก

สรุปผลการสัมภาษณ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถาบันราชภัฏในตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับด้านวัฒนธรรม

สรุปผลการสัมภาษณ์ ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันเชิงประจักษ์ด้านความสัมพันธ์ของสถาบันราชภัฏกับชุมชน

1.1 การรับรู้ตามสภาพปัจจุบันด้านข้อกำหนดตามกฎหมายและนโยบายของรัฐ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลบ่งชี้ว่าการรับรู้ข้อกำหนดตามกฎหมายจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ. 2538 และนโยบายของรัฐจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2540 – 2544 สถาบันราชภัฏทุกแห่งต่างรับรู้ในทำนองเดียวกันว่าบทบาทหน้าที่ของสถาบันราชภัฏจะต้องตอบสนองตามกฎหมายและนโยบายของรัฐในการร่วมมือกับชุมชน / ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้อยู่บนพื้นฐานของภูมิปัญญาไทย สร้างองค์ความรู้ให้ชุมชนได้มีความเข้าใจในรากฐานของวัฒนธรรมไทยที่ทุกคนต้องหวงแหน เฝ้าระวัง อนุรักษ์ สืบสาน และพัฒนาสืบไป

1.2 การรับรู้ตามสภาพปัจจุบันในระดับปฏิบัติการตามข้อกำหนดของกฎหมายและนโยบายของรัฐ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลบ่งชี้ว่า สถาบันราชภัฏทุกแห่งมีการดำเนินการหลายด้านตามภารกิจหลักด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม แต่ในภาพรวมส่วนใหญ่ความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันราชภัฏกับ ชุมชนจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานด้านการจัดการแสดงทั้งทางนาฏศิลป์ ดนตรี และศิลปะด้านต่างๆ รองลงมาคือการไปเก็บข้อมูลจากชุมชนเพื่อทำงานวิจัยที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นนั้นๆ และสถาบันยังดำเนินการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนได้ไม่เพียงพอกับปริมาณของการเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น

2. สภาพความต้องการ / เป้าหมายด้านความสัมพันธ์ของสถาบันราชภัฏกับชุมชน

สถาบันราชภัฏทุกแห่งมีเป้าหมายเดียวกันคือ เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ดังนั้นความต้องการให้เกิดความสัมพันธ์กับชุมชนส่วนใหญ่จึงมีแนวคิดที่ใกล้เคียงกัน คือ ต้องการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในด้านการจัดการศึกษาเพื่อให้ระบบการเรียนการสอนสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ในท้องถิ่นด้านการวางแผนเนื่องจากชุมชนถือเป็นเจ้าของวัฒนธรรมโดยกำเนิด ดังนั้นการนำชุมชนเข้ามาร่วมคิดร่วมแก้ปัญหา ร่วมปฏิบัติและร่วมตรวจสอบการพัฒนาด้านวัฒนธรรมจึงเป็นความจำเป็นที่สถาบันมีความต้องการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาด้านวัฒนธรรม ด้านบุคลากร ควรที่จะเลือกผู้ที่จะมาบริหารงานด้านวัฒนธรรมที่มีเวลาและมีความรู้โดยตรงหรืออาจใช้วิธีจัดหาบุคลากรภายนอกที่มีความชำนาญระดับมืออาชีพมาเป็นผู้ร่วมบริหารจัดการงานในด้านวัฒนธรรม ส่วนด้านการจัดกิจกรรมซึ่งส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นภารกิจที่ทำอยู่แล้ว แต่ต้องให้มีความต่อเนื่อง สม่่าเสมอ หลากหลายรูปแบบ และครอบคลุมวัฒนธรรมในทุกๆ ด้านและด้านงาน

วิจัยสถาบันราชภัฏทุกแห่งเห็นพ้องกันว่าไม่มีเวลาพอในการออกไปชุมชนเพื่อเก็บข้อมูลเนื่องจากติดภารกิจ การสอน งบประมาณในด้านนี้ก็มีน้อยและไม่สามารถนำงบประมาณในส่วนของการบริหารการศึกษาของ นักศึกษามาใช้กับชุมชน

3. ปัญหาและอุปสรรค ผลการวิเคราะห์สามารถแบ่งได้เป็น 4 ด้านดังนี้

ด้านบุคลากร ซึ่งหมายถึงผู้รับหน้าที่ปฏิบัติงานด้านนี้ยังมีไม่เพียงพอ เนื่องจากทุกคนเป็นคณาจารย์ผู้ สอนในสถาบัน ส่วนเจ้าหน้าที่ที่จะมีความสามารถเพียงด้านงานธุรการเท่านั้น อาจารย์มีภารกิจมากทั้งงาน สอนและงานในหน่วยงานอื่น ที่สำคัญผลประโยชน์ของหน่วยงานนี้ไม่เท่าเทียมกับหน่วยงานอื่นหรือผล ประโยชน์ที่จะได้รับจากการสอนภาคนอกเวลา นอกจากนี้เมื่อพิจารณาจากผู้บริหาร คณาจารย์ และนักศึกษา โดยทั่วไปยังขาดความรู้ความเข้าใจด้านวัฒนธรรมอย่างแท้จริง หลายสถาบันผู้บริหารจึงไม่ค่อยให้การ สนับสนุนงานพัฒนาด้านศิลปวัฒนธรรม

ด้านการศึกษา หลักสูตรไม่เอื้ออำนวยให้การดำเนินงานสามารถเข้าถึงชุมชนได้เต็มที่รวมทั้งวิธีการ เรียนการสอนถูกจำกัดด้วยอาจไม่สามารถออกไปสู่ชุมชนได้อย่างอิสระเท่าที่ควรจะเป็นไปได้

ด้านงบประมาณ ที่ได้จากรัฐไม่เพียงพอ

ด้านการปฏิบัติงาน ขณะนี้บางแห่งเกิดความซ้ำซ้อนในการทำงานด้านวัฒนธรรมระหว่างสถาบัน ราชภัฏกับสภาวัฒนธรรม

ข้อเสนอแนะ

ผู้บริหารสถาบันให้สัมภาษณ์ได้เสนอแนะว่าควรให้องค์กรเอกชนหรือบุคคลภายนอกสถาบันที่มีความ รู้ความเข้าใจเข้ามามีบทบาทในการพัฒนางานด้านวัฒนธรรมเพราะจะมีอิสระในการทำงานไม่ต้องมีภารกิจ ด้านการสอน และน่าจะคล่องตัวกว่าการทำงานของคณาจารย์ นอกจากนี้ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรและการ เรียนการสอนให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมให้มากขึ้น มีเวลาลงสู่ชุมชนมากขึ้น ใช้บริเวณภายนอกโดยรอบ สถาบันเป็นที่ศึกษาแทนการเรียนอยู่ในห้องเรียนให้มากขึ้น

สรุปได้ว่าผู้บริหารฝ่ายศิลปวัฒนธรรมต่างรับรู้ข้อกำหนดตามกฎหมายและนโยบายของรัฐในการให้ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับสถาบันราชภัฏในการพัฒนาด้านวัฒนธรรม แต่ตามสภาพปัจจุบันความสัมพันธ์ จะดำเนินไปในการจัดการแสดงร่วมกับทางศิลปะการดนตรีและนาฏศิลป์เป็นส่วนใหญ่ ภาพรวมยังไม่เพียงพอ ในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ส่วนสภาพความต้องการส่วนใหญ่ต้องการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ด้านการจัดการศึกษา จัดทำแผนพัฒนาด้านวัฒนธรรม ปัญหาอุปสรรค คือการขาดบุคลากร งบประมาณ งานซ้ำซ้อนกับสภาวัฒนธรรมจังหวัด เสนอแนะให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการบริหารงาน ด้านวัฒนธรรม

สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้แทนชุมชน

สรุปผลการสัมภาษณ์ ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันเชิงประจักษ์ด้านความสัมพันธ์ของสถาบันราชภัฏกับชุมชน

1.1 การรับรู้ตามสภาพปัจจุบันด้านข้อกำหนดตามกฎหมายและนโยบายของรัฐ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลบ่งชี้ว่าชุมชนต่างรับรู้ว่ารัฐบาลมุ่งเน้นการส่งเสริมความเข้มแข็งของครอบครัวอันจะนำมาสู่ความเข้มแข็งของชุมชน และทุกคนต้องรักษาวัฒนธรรมไทยนำภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาให้เกิดประโยชน์

1.2 ในระดับปฏิบัติการ ประชาชนต่างรับรู้ถึงความสำคัญของสถาบันการศึกษา โดยเฉพาะสถาบันราชภัฏว่ามีหน้าที่ให้ความรู้แก่ลูกหลานในท้องถิ่นด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ปัจจุบันคณาจารย์และนักศึกษาเข้าไปพบชุมชนมากขึ้นแต่ไปในลักษณะขอทราบข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมในท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อนำมาประกอบการทำงานวิจัยของคณะอาจารย์ มีการเชิญเป็นวิทยากรเป็นครั้งคราว และได้เข้าร่วมงานแสดงหัตถกรรมพื้นบ้านและอื่นๆ โดยสถาบันราชภัฏเป็นผู้ประสานงาน / เป็นผู้จัดการ

2. สภาพความต้องการ / เป้าหมายด้านความสัมพันธ์ของสถาบันราชภัฏกับชุมชนต้องการให้สถาบันราชภัฏเป็นที่พึ่งของชุมชนโดยแท้ มิใช่ต้องการเพียงเพื่อได้ข้อมูลไปสร้างประโยชน์แก่สถาบันราชภัฏฝ่ายเดียว ชุมชนต้องการให้สถาบันราชภัฏแนะแนวทางการพัฒนาหัตถกรรมพื้นบ้าน เพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ชุมชนยังต้องการความเป็นกันเองเพื่อลดช่องว่างระหว่างสถาบันกับชุมชน

3. ด้านปัญหาและอุปสรรคพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันราชภัฏกับชุมชนยังไม่ดำเนินไปด้วยกัน ส่วนมากสถาบันราชภัฏจะเป็นฝ่ายสั่งการและดำเนินการเสมือนเป็นเจ้าของวัฒนธรรมมากกว่าชุมชน

สรุปได้ว่า ชุมชนต่างรับรู้เรื่องข้อกำหนดตามกฎหมายและนโยบายของรัฐ ในส่วนที่ขอให้ชุมชนช่วยกันรักษาวัฒนธรรมของชาติ ตามสภาพปัจจุบันสถาบันราชภัฏกับชุมชนมีความสัมพันธ์กันบ้างในด้านการวิจัย การจัดงานวัฒนธรรมพื้นบ้าน ส่วนสภาพความต้องการ ชุมชนต้องการพึ่งพาสถาบันราชภัฏในด้านการให้ความรู้ในการพัฒนางานหัตถกรรมพื้นบ้านเพื่อเศรษฐกิจที่มั่นคงของชุมชน ปัญหาและอุปสรรคด้านความสัมพันธ์ชุมชนคิดว่าสถาบันราชภัฏกับชุมชนยังไม่ได้ดำเนินไปด้วยกัน แต่จะเป็นลักษณะชุมชนปฏิบัติตามสถาบันราชภัฏมากกว่า

ภาคผนวก ง

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

รายชื่อ	ตำแหน่ง/สถานที่ทำงาน
ดร.จิตรภา กุณฑลบุตร	ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำนักงานสภาพัฒนาการราชภัฏ
ดร.ทวิช บุญธีรศรี	ผู้อำนวยการศูนย์เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร	อาจารย์ผู้สอนด้านการวิจัยและวัฒนธรรมท้องถิ่น สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
ร.ศ. ดร.ชัชวาล วงษ์ประเสริฐ	ผู้อำนวยการสำนักวางแผนและพัฒนา มหาวิทยาลัยรังสิต และอดีตผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรมพื้นบ้าน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ดร.กาสัก เต๊ะขันหมาก	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก จ

แบบสอบถามเรื่องรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่าง
สถาบันราชภัฏกับชุมชนเพื่อพัฒนาด้านวัฒนธรรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์หลักสูตรดุริยางค์บัณฑิต

เครื่องมือในการวิจัย

เรื่อง รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันราชภัฏกับชุมชนเพื่อพัฒนา
ด้านวัฒนธรรม

A MODEL OF RELATIONSHIP BETWEEN RAJABHAT
INSTITUTES AND COMMUNITY FOR CULTURAL
DEVELOPMENT

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดารัตน์ บุญนุช

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์ ดร.พรชูลี อ้าวอ่ารุง

เสนอโดย

นางสาวสุดารัตน์ ชาญเลขา

นิสิตดุริยางค์บัณฑิตภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันราชภัฏกับชุมชนเพื่อพัฒนาด้านวัฒนธรรม

ความนำ

เนื่องจากข้อกำหนดตามกฎหมาย ซึ่งประกอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) และ พ.ร.บ. สถาบันราชภัฏ พ.ศ. 2538 ต่างให้ความสำคัญในเรื่องของชุมชน ซึ่งถือเป็นกำลังสำคัญที่ต้องเร่งรีบสร้างความเข้มแข็ง และพัฒนาให้รู้จักรากฐานในวัฒนธรรมของตน และกำหนดให้การศึกษาเป็นส่วนนำการสร้างความสัมพันธ์ สถาบันราชภัฏได้ชื่อว่าเป็นสถาบันอุดมศึกษาของชุมชนและกระจายอยู่ทั่วประเทศ ยึดมั่นในปณิธานเดียวกันคือมุ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น สมควรที่จะต้องปฏิบัติการกิจอันสำคัญในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงต้องการที่จะได้รูปแบบของความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันราชภัฏกับชุมชนที่เหมาะสมเพื่อตอบสนองภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษาและหน้าที่ของประชาชนในด้านการอนุรักษ์ สืบสานและพัฒนาวัฒนธรรม โดยยึดข้อกำหนดตามกฎหมายและนโยบายของรัฐเป็นฐานในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อการพัฒนาด้านวัฒนธรรมอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ได้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบสภาพการดำเนินการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนในสถาบันของท่านเพื่อวางแผนพัฒนาด้านวัฒนธรรม โดยขอทราบระดับของการมีความสัมพันธ์ตามสภาพที่เป็นอยู่จริงและความต้องการที่จะให้มี ทั้งนี้เพื่อนำไปวิเคราะห์หารูปแบบของความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันราชภัฏกับชุมชนเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาด้านวัฒนธรรมอย่างสมบูรณ์ได้ต่อไป

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลที่เกี่ยวกับการมีความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันราชภัฏกับชุมชนเพื่อพัฒนาด้านวัฒนธรรมตามสภาพที่ปรากฏในปัจจุบันและตามสภาพที่ต้องการจะให้มีการดำเนินการทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ

สภาพการมีส่วนร่วมที่ปรากฏในปัจจุบัน หมายถึง สภาพของการมีความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันราชภัฏกับชุมชนในการพัฒนาด้านวัฒนธรรมที่เป็นอยู่ในปัจจุบันหรือที่ผ่านมาในอดีต

สภาพความต้องการให้มีส่วนร่วม หมายถึง ความต้องการที่จะให้เกิดมีความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันราชภัฏกับชุมชนเพื่อการพัฒนาด้านวัฒนธรรมที่จะมีต่อไปในอนาคต

สภาพการมีส่วนร่วมที่ปรากฏในปัจจุบัน

- 5 หมายถึง มีการดำเนินการปรากฏมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการดำเนินการมาก
- 3 หมายถึง มีการดำเนินการปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการดำเนินการน้อย
- 1 หมายถึง ไม่มีการดำเนินการ

สภาพความต้องการให้มีส่วนร่วม

- 5 หมายถึง เห็นด้วยว่าควรมีการดำเนินการมากที่สุด
- 4 หมายถึง เห็นด้วยว่าควรมีการดำเนินการอย่างมาก
- 3 หมายถึง เห็นด้วยว่าควรมีการดำเนินการปานกลาง
- 2 หมายถึง เห็นด้วยว่าควรที่จะดำเนินการในระดับน้อย
- 1 หมายถึง เห็นว่าไม่ควรดำเนินการ

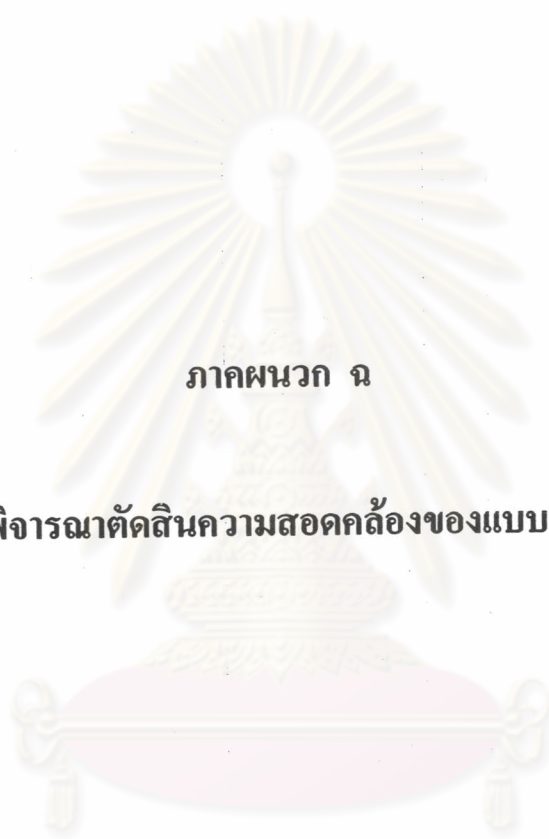
ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดพิจารณาใส่เครื่องหมาย ลงใน ตามสภาพของท่าน

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ ต่ำกว่า 25 ปี 25 - 35 ปี
 36 - 45 ปี 46 - 55 ปี
 56 ปีขึ้นไป
3. วุฒิการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี
 ปริญญาโท ปริญญาเอก
 สูงกว่าปริญญาเอก อื่นๆ (โปรดระบุ).....
4. ตำแหน่งปัจจุบัน อธิการบดี
 รองอธิการบดี
 คณบดี
 ผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรม / ศูนย์ชุมชนเข้มแข็ง
 ผู้สอนในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับด้านวัฒนธรรม / ด้านการพัฒนาชุมชน
 อื่นๆ (โปรดระบุ).....
5. สถานที่ทำงาน สถาบันราชภัฏ (โปรดระบุ).....
 อื่นๆ (โปรดระบุ).....

รายการ	สภาพที่ปรากฏในปัจจุบัน					สภาพที่ต้องการ				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
การจัดการศึกษาด้านวัฒนธรรม										
การพัฒนาหลักสูตร										
11. ร่วมพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น										
12. ร่วมติดตามประเมินผลและแก้ไขปรับปรุงการใช้หลักสูตร										
13. ร่วมพัฒนาหลักสูตรให้พึ่งพาตนเองได้ด้วยภูมิปัญญาสากลบนพื้นฐานของความเป็นไทย										
14. ร่วมพัฒนาหลักสูตรเพื่อเชื่อมโยงทฤษฎีลงสู่ภาคปฏิบัติ										
15. ร่วมพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น										
การปรับกระบวนการเรียนการสอน										
16. ร่วมชี้แจงและให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับท้องถิ่น										
17. ร่วมปรับกระบวนการเรียนการสอนเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนออกไปเรียนรู้ในชุมชนตามระยะเวลาที่เท่ากับการเรียนในชั้นเรียน										
18. ร่วมจัดระบบเครือข่ายการเรียนรู้ให้เกิดแหล่งความรู้ด้านวัฒนธรรม ทั้งฝ่ายสถาบันและชุมชน										
19. ร่วมเป็นวิทยากรเพื่อถ่ายทอดความรู้ด้านวัฒนธรรมของท้องถิ่นในรายวิชาต่างๆ										
20. ร่วมติดตามประเมินผลและปรับปรุงแนวทางการจัดการเรียนการสอน										
การจัดกระทำสื่อปฏิสัมพันธ์วัฒนธรรมของชาติ*										
การรวบรวม										
21. ร่วมกันรวบรวมสื่อปฏิสัมพันธ์วัฒนธรรมของชาติอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง										
22. ร่วมกันให้ความรู้วิธีการรวบรวมสื่อปฏิสัมพันธ์วัฒนธรรมของชาติแก่นักศึกษา										
23. ร่วมกันให้ความรู้วิธีการรวบรวมสื่อปฏิสัมพันธ์วัฒนธรรมของชาติแก่ชุมชน										
24. ร่วมกันจัดตั้งแหล่งรวบรวมข้อมูลสื่อปฏิสัมพันธ์วัฒนธรรมของชาติ										
สื่อปฏิสัมพันธ์วัฒนธรรมของชาติ * สื่อปฏิสัมพันธ์วัฒนธรรมของชาติตามแนวพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี หมายถึง สถานที่สำคัญ (site) ประกอบด้วยแหล่งโบราณคดี สถานที่สำคัญทางศาสนา สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ แหล่งท่องเที่ยว แหล่งที่มาแห่งการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมและแหล่งธรรมชาติ บุคคลสำคัญและปราชญ์ชาวบ้าน (important figures and philosophers) ประกอบด้วย พระมหากษัตริย์ เจ้าผู้ครองนคร วีรบุรุษ บุคคลสำคัญด้านวัฒนธรรม ผู้มีทางศาสนา ผู้มีท้องถิ่น และปราชญ์ชาวบ้าน วิถีชีวิต (way of life) ประกอบด้วยประเพณีท้องถิ่น พิธีกรรม ความเชื่อ การละเล่นพื้นบ้าน ตำนานและนิทานและกลุ่มชาติพันธุ์ ภูมิปัญญา (wisdom) ประกอบด้วยภูมิปัญญาด้านการเกษตร ด้านสุขภาพอนามัยและด้านเทคโนโลยีพื้นบ้าน ของดีท้องถิ่น (local products) ประกอบด้วยอาหาร (อาหารคาว อาหารหวาน ผัก ผลไม้ การถนอมอาหาร) เครื่องนุ่งห่ม เครื่องประดับ และหัตถกรรม เอกสารสำคัญ (manuscripts) ประกอบด้วยเอกสารสำคัญ สมุดไทย สมุดข่อย หนังสือใบลาน และภาพเขียนสี ธรรมชาติวิทยา (natural history) ประกอบด้วยซากใบไม้และพืชที่ทับถมกัน สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม นก แมลง สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ สัตว์เลื้อยคลาน ปลา สัตว์ทะเล แร่ธาตุหิน ป่าไม้ น้ำมันและก๊าซธรรมชาติ สมุนไพร พืชพื้นบ้านและพืชเศรษฐกิจ										

รายการ	สภาพที่ปรากฏในปัจจุบัน					สภาพที่ต้องการ				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
การเผยแพร่										
25. ร่วมกันเผยแพร่สื่อปฏิวัฒนธรรมของชาติอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง										
26. ร่วมกันให้ความรู้วิธีการเผยแพร่สื่อปฏิสัมพันธ์วัฒนธรรมของชาติแก่นักศึกษา										
27. ร่วมกันให้ความรู้วิธีการเผยแพร่สื่อปฏิสัมพันธ์วัฒนธรรมของชาติแก่ชุมชน										
การพัฒนา										
28. ร่วมกันพัฒนาสื่อปฏิสัมพันธ์วัฒนธรรมของชาติอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง										
29. ร่วมกันให้ความรู้วิธีการพัฒนาสื่อปฏิสัมพันธ์วัฒนธรรมของชาติแก่นักศึกษา										
30. ร่วมกันให้ความรู้วิธีการพัฒนาสื่อปฏิสัมพันธ์วัฒนธรรมของชาติแก่ชุมชน										
ยุทธศาสตร์การพัฒนาคำนวณธรรมด้วยกระบวนการพลังร่วม (synergy)										
การบูรณาการการอนุรักษ์วัฒนธรรมของสถาบันราชภัฏและของชุมชน										
31. ร่วมกันให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมในท้องถิ่นด้วยการส่งเสริม อบรม ฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง										
32. ร่วมกันให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมในท้องถิ่นด้วยการถ่ายทอดประสบการณ์จนเกิดการซึมซับสามารถถ่ายทอดความรู้ไปยังรุ่นต่อไปได้										
33. สถาบันจัดโครงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยส่งนักศึกษาเข้าร่วมเรียนรู้วิธีการอนุรักษ์วัฒนธรรมกับชุมชนในท้องถิ่นเพื่อให้เกิดการซึมซับจากประสบการณ์จริง										
34. สถาบันจัดโครงการฝึกอบรมวิชาชีพเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมของท้องถิ่นแก่ชุมชนอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ชุมชนเกิดความรู้ความเข้าใจและเกิดทักษะ										
การแสวงหาความร่วมมือจากภายนอก										
35. มีการแสวงหาความร่วมมือด้านบุคลากรจากเครือข่ายเบญจภาคี* ในองค์กรต่างๆดังนี้										
35.1 องค์กรธุรกิจ										
35.2 องค์กรเอกชน										
35.3 องค์กรชุมชน										
35.4 องค์กรวิชาการ										
35.5 องค์กรภาครัฐ										
*เครือข่ายเบญจภาคี หมายถึง องค์กรประกอบของสภาวัฒนธรรมที่กำหนดไว้ 5 องค์กร ได้แก่ องค์กรธุรกิจ หมายถึง ตัวแทนจากบริษัท ห้างร้าน ธนาคาร ศูนย์การค้า โรงแรม ฯลฯ องค์กรเอกชน หมายถึง ตัวแทนจากหน่วยงานการกุศลหรือสาธารณประโยชน์ เช่น สมาคม มูลนิธิ ชมรม สโมสร กลุ่ม ฯลฯ องค์กรชุมชน หมายถึง ตัวแทนองค์กร ชาวบ้าน เช่น กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มแม่บ้าน ฯลฯ องค์กรวิชาการ หมายถึง ตัวแทนจากศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด อีนาอ คีบลด พิพิธภัณฑฯ ฯลฯ องค์กรภาครัฐ หมายถึง ตัวแทนจากหน่วยงานราชการหรือรัฐวิสาหกิจที่มีอยู่ในพื้นที่นั้น										

ภาคผนวก ฉ

ผลการพิจารณาคัดเลือกความสอดคล้องของแบบสอบถาม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อที่	ผู้ช่วยชาย					รวม	ประเภท
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	1	1	1	1	-1	0.6	สอศกตั้ง
2	1	1	1	1	1	1	สอศกตั้ง
3	1	1	1	1	1	1	สอศกตั้ง
4	1	1	1	1	1	1	สอศกตั้ง
5	1	1	1	1	1	1	สอศกตั้ง
6	1	1	1	1	1	1	สอศกตั้ง
7	1	1	1	1	1	1	สอศกตั้ง
8	1	0	1	1	1	0.8	สอศกตั้ง
9	1	0	1	1	1	0.8	สอศกตั้ง
10	1	1	1	1	1	1	สอศกตั้ง
11	1	1	1	1	1	1	สอศกตั้ง
12	1	1	1	1		0.8	สอศกตั้ง
13	1	1	1	1		0.8	สอศกตั้ง
14	1	1	1	1		0.8	สอศกตั้ง
15	1	1	1	1		0.8	สอศกตั้ง
16	1	1	1	1	-1	0.6	สอศกตั้ง
17	1	1	1	1	1	1	สอศกตั้ง
18	1	1	1	1	1	1	สอศกตั้ง
19	1	1	1	1	1	1	สอศกตั้ง
20	1	1	1	1	1	1	สอศกตั้ง
21	1	1	1	1	1	1	สอศกตั้ง
22	1	1	1	1	1	1	สอศกตั้ง
23	1	1	1	1	1	1	สอศกตั้ง
24	1	1	1	1	1	1	สอศกตั้ง
25	1	1	1	1	1	1	สอศกตั้ง
26	1	1	1	1	1	1	สอศกตั้ง
27	1	1	1	1	1	1	สอศกตั้ง
28	1	1	1	1	1	1	สอศกตั้ง
29	1	1	1	1	1	1	สอศกตั้ง
30	1	1	1	1	-1	0.6	สอศกตั้ง

ภาคผนวก ข

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อ	ตำแหน่ง/สถานที่ทำงาน
ศาสตราจารย์ ดร.อมรา พงศาพิชญ์ คุณไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม รองศาสตราจารย์ ดร.ธิดารัตน์ บุญนุช	คณบดีคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประธานกรรมการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน รองคณบดีฝ่ายวางแผน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พันธ์ศักดิ์ พลสารรัมย์	ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวางแผนและเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ดร.จิตราภา กุณฑลบุตร	ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการเพิ่มประสิทธิภาพ การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำนักงานสภาพัฒนาการศานราชภัฏ
ดร.กาสัก เต๊ะขันหมาก	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
ดร.ทวิช บุญธิรัมย์	ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาชุมชนเข้มแข็ง สถาบันราช ภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ซ

หลักฐานการแสดงเกี่ยวกับการจัดประชุมอาศรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ สศว 28 / 2546

สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

18 กุมภาพันธ์ 2546

เรื่อง ขอเรียนเชิญเข้าร่วมประชุม

เรียน

ด้วยสำนักศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้จัดตั้งโครงการศูนย์กรุงธนบุรีศึกษา และพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นฝั่งธนบุรี เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ทางด้านวัฒนธรรมของฝั่งธนบุรี มีเหตุผลหลายประการที่แสดงให้เห็นว่าฝั่งธนบุรีนั้นมีความเด่นชัดในแง่ศิลปวัฒนธรรมและวิถีชีวิต เป็นราชธานีเก่าของไทยที่เป็นรอยต่อทางประวัติศาสตร์ระหว่างกรุงศรีอยุธยาและกรุงรัตนโกสินทร์ และเขตต่างๆในฝั่งธนบุรี ทั้ง 15 เขตนั้น ต่างก็มีความสำคัญ มีของดีที่แสดงเอกลักษณ์ในแต่ละท้องถิ่นแตกต่างกันไป หากได้มีการรวบรวมและจัดแสดง อย่างเป็นระบบครบถ้วนแล้วจะเป็นแหล่งรวมองค์ความรู้ ฝั่งธนบุรีที่สำคัญยิ่ง สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาในฐานะที่เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่เก่าแก่และตั้งอยู่ในฝั่งธนบุรี จึงควรได้กระทำการกิจที่สำคัญในการทำหน้าที่ประสานความร่วมมือกับเครือข่ายวัฒนธรรมใน ชุมชนท้องถิ่น เพื่อให้ภารกิจดังกล่าวสัมฤทธิ์ผล

สำนักศิลปวัฒนธรรมพิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีอุปการะคุณ และเห็นความสำคัญของการพัฒนางานทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะมีส่วนสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์กรุงธนบุรีศึกษาให้เป็นแหล่งรวมองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมฝั่งธนบุรีที่สมบูรณ์ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมประชุม เพื่อให้คำปรึกษาหารือ แนะนำและสนับสนุนการดำเนินงาน ในวันพฤหัสบดีที่ 20 กุมภาพันธ์ 2546 เวลา 13.30 น. ณ ห้องประชุม โรงเรียนมัธยมสาธิต สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอเรียนเชิญเข้าร่วมประชุมตามวัน เวลา และสถานที่ ดังกล่าว
จักขอขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวสุภารัตน์ ชาญเลขา)

ผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรม

สำนักศิลปวัฒนธรรม

โทร. 0 2 4666664

โทรสาร 0 2 4666664

โครงการจัดตั้ง “ศูนย์กรุงธนบุรีศึกษา”

1. หลักการและเหตุผล

กรุงธนบุรีหรือชื่อเดิม คือ เมืองทณบุรีศรีมหาสมุทรนั้น เป็นเมืองโบราณที่มีการพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่อง มีร่องรอยของความรุ่งเรือง ความตกต่ำ และการฟื้นฟู จากการที่กรุงธนบุรีเป็นเมืองหน้าด่านทางทะเลและเป็นเมืองท่าการค้าที่สำคัญมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา รวมถึงการเป็นราชธานีที่ก่อตั้งขึ้นด้วยวีรกรรมและความเสียสละของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชและบรรพบุรุษของไทยที่ร่วมกันกอบกู้บ้านเมืองในภาวะคับขัน การเป็นราชธานีที่ประกอบขึ้นด้วยกลุ่มชนหลากหลายวัฒนธรรมที่อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ร่วมกันได้อย่างผสมกลมกลืน โดยยังคงรักษาวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของกลุ่มคนไว้ ความเป็นเมืองที่มีเรือสวนคูคลองมากจนเรียกได้ว่าเป็นเวนิชตะวันออก รวมไปถึงการเป็นแหล่งสะสมและสืบทอดงานศิลปะแขนงต่างๆ ของไทย กรุงธนบุรี จึงอยู่ในฐานะเมืองประวัติศาสตร์ที่มีชีวิต ที่มีได้เหลือร่องรอยให้ศึกษาเพียงซากปรักหักพังให้เราได้ เรียนรู้ประวัติศาสตร์อันรุ่งโรจน์และล่มสลายแล้วเท่านั้น หากแต่แสดงถึง “ชีวิตวัฒนธรรม” ที่มีเสน่ห์และลึกลับอันน่าสนใจ ควรค่าแก่การศึกษา

ลักษณะเฉพาะและความสำคัญของกรุงธนบุรีดังกล่าว แม้จะมีการศึกษารวบรวมไว้บ้างแล้ว แต่ก็เป็นการศึกษาแบบแยกส่วน ขาดความกว้างขวางลุ่มลึกและอยู่อย่างกระจัดกระจาย ทำให้ไม่สามารถเห็นภาพรวมของวิถีวัฒนธรรมในย่านฝั่งธนบุรีอย่างเป็นระบบ จึงเป็นมูลเหตุให้สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาในฐานะสถาบันอุดมศึกษาที่เก่าแก่ย่านฝั่งธนบุรีได้กำหนดแนวคิดร่วมกันในการจัดตั้ง “ศูนย์กรุงธนบุรีศึกษา” ขึ้นเพื่อเป็นแหล่งรวบรวมสรุพความรู้ด้านวัฒนธรรมและภูมิปัญญาฝั่งธนฯ โดยดำเนินการในฐานะเป็นศูนย์กลางและเป็น ผู้ประสานงานกับหน่วยงานภายนอก นักวิชาการเครือข่ายเบญจภาคีในเขตต่างๆ โดยเฉพาะชุมชนท้องถิ่น เพื่อร่วมกันทำให้ศูนย์กรุงธนบุรีศึกษาเป็นคลังความรู้ทางวัฒนธรรมที่มีชีวิตเหมาะสมกับบริบทและกาลสมัย อันเป็นเจตนารมณ์ร่วมกันของประชาคมในท้องถิ่น และสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาเพื่อการเป็นมหาวิทยาลัยของชุมชนท้องถิ่นฝั่งธนบุรีอย่างสมบูรณ์

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นศูนย์สารสนเทศเกี่ยวกับ “กรุงธนบุรีศึกษา” ที่กว้างขวาง ลุ่มลึก และทันสมัยอย่างบูรณาการ
2. เพื่อรวบรวม ศึกษาวิจัย สร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับ “กรุงธนบุรีศึกษา”
3. เพื่อนำองค์ความรู้ทางภูมิปัญญาของฝั่งธนบุรีมาประยุกต์ร่วมกับภูมิปัญญาสากลให้เหมาะสมกับบริบทและกาลสมัย
4. เพื่อเป็นแหล่งรวมปราชญ์ชาวบ้านในอาศรมภูมิปัญญาท้องถิ่น
5. เพื่อสร้างนักวิจัยที่เชี่ยวชาญเกี่ยวกับ “กรุงธนบุรีศึกษา”

6. เพื่อเป็นศูนย์เผยแพร่สารสนเทศและองค์ความรู้ที่ได้จากการรวบรวมและศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ “กรุงธนบุรีศึกษา” ให้เป็นที่รับรู้ในวงกว้าง
7. เพื่อสร้างความตระหนักรู้ในคุณค่าของวัฒนธรรมฝั่งธนบุรี อันจักทำให้เกิดความรักและเข้าใจ เกิดความหวงแหน และรักษาไว้ซึ่งมรดกอันล้ำค่าของไทยสืบไป

3. เป้าหมาย

มีศูนย์สารสนเทศ “กรุงธนบุรีศึกษา” ที่ได้จากการวิจัยเก็บรวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ระบบ และเผยแพร่ จัดกิจกรรมเพื่อสร้างความตระหนักรู้ในคุณค่าของวัฒนธรรมฝั่งธนบุรี เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนฝั่งธนบุรีและประชาชนทั่วไป

4. ขอบเขตของโครงการ

1. ขอบเขตด้านระยะเวลา

โครงการนี้เป็นโครงการต่อเนื่อง ใช้เวลารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลในระยะยาว ระยะแรกตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2544 ถึงตุลาคม พ.ศ. 2547 จากนั้นจึงให้บริการเผยแพร่สารสนเทศไปสู่สาธารณชน ทั้งในรูปแบบการบริการ การจัดสัมมนา การเผยแพร่รายงานการวิจัยในเว็บไซต์ของสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยทำการเก็บรวบรวมอย่างต่อเนื่องต่อไป

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

โครงการนี้จะเน้นการรวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์และการศึกษาวิจัยข้อมูล บันทึกเป็นเอกสาร การสัมภาษณ์ และข้อมูลภาคสนามเป็นหลัก

5. ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. เสนอโครงการ
2. เสนอแต่งตั้งคณะกรรมการ
3. รวบรวมและวิเคราะห์วิจัยข้อมูลทั้งที่เป็นเอกสาร การสัมภาษณ์ และภาคสนาม
4. จัดระบบข้อมูล
5. เผยแพร่ข้อมูลในสื่อต่างๆ

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาและชุมชนเป็นแกนนำและเป็นเครือข่ายศูนย์สารสนเทศ เผยแพร่และบริการสารสนเทศเกี่ยวกับ “กรุงธนบุรีศึกษา” ที่กว้างขวางและลุ่มลึก
2. สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาและชุมชนจะเป็นสถาบันที่ผลิตนักวิจัยด้าน “กรุงธนบุรีศึกษา” ที่มีคุณภาพ

3. สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เป็นสถาบันที่สร้างองค์ความรู้ด้าน “กรุงธนบุรีศึกษา” ที่กว้างขวาง ลุ่มลึก และทันสมัยอย่างบูรณาการ

4. สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา จะมีส่วนสำคัญยิ่งต่อการสร้างความตระหนักรู้ ความรัก และ ห่วงเห่นในมรดกวัฒนธรรมอันล้ำค่าให้แก่ประชาชนคนทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนย่านฝั่งธนบุรี

5. สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้ปฏิบัติตามพันธกิจหลักในฐานะสถาบันอุดมศึกษาเพื่อ พัฒนาท้องถิ่นอย่างสมเกียรติและสมภาคภูมิ

6. ชุมชนได้ปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจที่สนองรับนโยบายของรัฐอย่างสมเกียรติและสมภาคภูมิ

7. การประเมินผลโครงการ

1. ประเมินจากสารสนเทศทั้งในระดับของการรวบรวม วิเคราะห์ วิจัย และการเข้าถึงสารสนเทศ
2. ประเมินจากผลงานวิจัย
3. ประเมินจากผู้เข้าร่วมประชุม สัมมนา และกิจกรรมต่างๆ โดยวิธีการสังเกตและแบบสอบถาม

8. ผู้รับผิดชอบโครงการ

สำนักศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

โทร. 0 2466 – 6664 หรือ 0 28902000 ต่อ 113 โทรสาร 0 2466 – 6664

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ฉ

สรุปผลการประชุมอาศรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปผลจากการประชุมเครือข่ายวัฒนธรรมในฝั่งธนบุรี

20 กุมภาพันธ์ 2546

ณ ห้องประชุม โรงเรียนมัธยมสาธิตสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ผู้วิจัย

นำเสนอโครงการจัดตั้งศูนย์กรุงธนบุรีศึกษา และ นำเสนอรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันราชภัฏเพื่อพัฒนาด้านวัฒนธรรม โดยชี้แจงดังนี้

จากการที่ข้อกำหนดตามกฎหมายจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ. 2538 และนโยบายของรัฐจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ทำให้รัฐ องค์กร / หน่วยงาน และประชาชนต้องให้ความสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ต่อกัน โดยเฉพาะชุมชนที่เป็นส่วนหนึ่งของประชาชนจะมีบทบาทในการมีส่วนร่วมกับรัฐมากขึ้น และในสถานะที่สถาบันราชภัฏเป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ กำหนดให้สถาบันราชภัฏเป็นสถาบันเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เป็นสถาบันของชุมชนและเพื่อชุมชนในท้องถิ่น มีภารกิจในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม บทบาทของสถาบันราชภัฏในการพัฒนาด้านวัฒนธรรมจึงมุ่งให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในภารกิจครั้งนี้

รูปแบบที่ปรากฏบนจอภาพ (จากแผนภูมิที่ 10) เป็นรูปแบบที่ต้องการให้ผู้เข้าร่วมประชุมช่วยกันพิจารณาว่าจะสามารถนำมาใช้ในสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาในเขตพื้นที่ในฝั่งธนบุรีได้มากน้อยเพียงใด หากนำมาใช้กับโครงการจัดตั้งศูนย์กรุงธนบุรีศึกษา

การพัฒนาทางด้านวัฒนธรรมของสถาบันได้แบ่งการดำเนินงานเป็น 2 ระดับ คือ ระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติการ ทั้ง 2 ระดับมีความสำคัญเท่ากัน ดังจะเห็นจากภาพวงกลมมีเส้นแบ่งออกเป็นครึ่งวงกลม ส่วนหนึ่งเป็นระดับนโยบาย ส่วนหนึ่งเป็นระดับปฏิบัติการ ในระดับนโยบายเป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งได้แก่การจัดการทำแผนพัฒนาด้านวัฒนธรรม ประกอบด้วยขั้นเตรียมการ ขั้นดำเนินการ และขั้นประเมินผล ในแต่ละขั้นชุมชนสามารถมีส่วนร่วมได้ดังนี้ (นำแผนภูมิที่ 11 ขึ้นจอภาพ) ในรายละเอียดที่ป

รากฎ เมื่อสถาบันราชภัฏและชุมชนกำหนดจะจัดตั้งศูนย์กรุงธนบุรีศึกษา ชุมชนคิดว่าใน ส่วนของการจัดทำแผนพัฒนาตรงส่วนนี้เหมาะสมมากน้อยเพียงใด

ผู้เข้าร่วมประชุม โดยสรุปที่ประชุมเห็นด้วย แต่สถาบันราชภัฏควรต้องดำเนินการให้ชัดเจน เช่น มีคำสั่งแต่งตั้งคัดเลือกผู้แทนชุมชนมาเป็นคณะกรรมการร่วมดำเนินการ ตั้งแต่ ขั้นตอนเตรียมการวางแผน ขั้นตอนดำเนินการ และขั้นตอนประเมินผล ดังที่ได้นำเสนอ และเนื่องจากชุมชนเป็นกลุ่มบุคคลที่มีอาชีพหลากหลายอาชีพ จำเป็นที่สถาบันราชภัฏจะต้องคำนึงถึงวัน เวลาของการจัดประชุม สถานที่ที่ใช้ในการประชุมต่อไปอาจผลัดเปลี่ยนไปอื่นบ้าง ทั้งนี้เพื่อสร้างความรู้สึกอันดี ต่อทั้ง 2 ฝ่าย ว่าทั้งสถาบันและชุมชนได้ทำงานร่วมกันจริงๆ มิใช่เป็นงานของสถาบันและเชิญชุมชนมาช่วยอย่างที่เคยปฏิบัติมาก่อน แต่ระยะแรกๆ ขอให้สถาบันราชภัฏ ซึ่งมีพร้อมทั้งบุคลากร ทรัพยากร สถานที่ ได้เป็นผู้เตรียมการประสานงานทุกฝ่ายไปก่อน เมื่อชุมชนได้เข้ามาร่วมงานบ่อยขึ้นก็จะสามารถร่วมดำเนินงานต่อไปได้เต็มที่

ผู้วิจัย ขอให้ผู้เข้าร่วมประชุมพิจารณาในส่วนของระดับปฏิบัติการ อันประกอบด้วย การจัดการศึกษาด้านวัฒนธรรม การจัดการกระทำสื่อปฏิสัมพันธ์วัฒนธรรมของชาติ และยุทธศาสตร์ การพัฒนาด้านวัฒนธรรมด้วยกระบวนการพลังร่วม ซึ่งได้อธิบายรายละเอียดในความหมายเฉพาะของสื่อปฏิสัมพันธ์วัฒนธรรมของชาติ และกระบวนการพลังร่วมไว้ในเอกสาร โดยผู้วิจัยได้อธิบายซ้ำและนำมาขึ้นจอภาพพร้อมอธิบายประกอบ เมื่อผู้เข้าร่วมประชุมเข้าใจดีแล้ว ผู้วิจัยจึงเปิดประเด็นได้ทุกคนร่วมกันพิจารณาความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในโครงการจัดตั้งศูนย์กรุงธนบุรีศึกษา

ผู้เข้าร่วมประชุม มีการซักถามในหัวข้อการจัดการศึกษาด้านวัฒนธรรมในเรื่องของการพัฒนาหลักสูตรและปรับกระบวนการเรียนการสอน มีผู้แทนผู้ชุมชน บางคนเห็นว่าควรเป็นหน้าที่เฉพาะของสถาบันราชภัฏเพราะสถาบันจะต้องใช้สอนนักศึกษา แต่เมื่อมีการอภิปรายกันอย่างทั่วถึง จึงสรุปได้ว่าการพัฒนาหลักสูตร จำเป็นต้องมีผู้แทนชุมชนมาให้ข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดของวัฒนธรรมในท้องถิ่น การปรับกระบวนการเรียนการสอนจำเป็นต้องมี ผู้แทนชุมชนมาชี้แจงว่าในแหล่งใดที่นักศึกษาจะสามารถออกไปศึกษาประสบการณ์จริงได้ ในท้องถิ่น ทั้งนี้เพราะต่อไปในอนาคตนักศึกษาทุกคนของสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาควรต้องได้เรียนรู้วัฒนธรรมในท้องถิ่นธนบุรี ได้คิดจนถึงในระดับแตกฉานได้ในที่สุด อีกทั้งศูนย์กรุงธนบุรีศึกษายังสามารถเป็นศูนย์สำหรับฝึกงานสำหรับนักศึกษา โดยมีชุมชนร่วมดำเนินงานทั้งเป็นผู้สอนและผู้รับการฝึกปฏิบัติการทำงานร่วมกันระหว่างอาจารย์

นักศึกษา และชุมชน จะเพิ่มความสัมพันธ์ยิ่งขึ้น ดังนั้นความจำเป็นที่ชุมชนควรเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านวัฒนธรรมจะสามารถทำให้ศาสตร์ด้านนี้สมบูรณ์ขึ้น

ด้านการจัดการศึกษาที่ประชุมสรุปว่า ต่อไปหากต้องการให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมด้านนี้มากขึ้น ต้องเปิดสอนวิชาพัฒนาวัฒนธรรมท้องถิ่นฝั่งธนบุรีเป็นวิชาพื้นฐาน หมายถึงนักศึกษาที่เข้ามาใหม่ควรต้องผ่านการเรียนวิชานี้ทุกคน และผู้ที่จะมาให้ความรู้จะมี ทั้งอาจารย์และชุมชนหรือปราชญ์ชาวบ้านเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้

ข้อเสนอแนะจากผลสรุปในที่ประชุมอีกข้อหนึ่ง คือ การถ่ายทอดความรู้ทางด้านการวิจัยทางวัฒนธรรมแก่ชุมชนที่สนใจ เนื่องจากโดยปกติ สถาบันจะถ่ายทอดความรู้ทางการวิจัยเฉพาะแก่นักศึกษาแต่ต่อไปสถาบันควรเปิดอบรมให้ความรู้แก่ชุมชนผู้สนใจด้วย เพื่อว่าชุมชนในท้องถิ่นฝั่งธนบุรีจะร่วมกันพัฒนางานวิจัยในฝั่งธนบุรีได้อีกทางหนึ่ง ที่ประชุมเห็นด้วย เพราะถือว่าได้ประโยชน์ด้วยกันทั้ง 2 ฝ่าย สนองรับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ต่อไปสถาบันราชภัฏจะเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการวิจัยวัฒนธรรมในท้องถิ่น

นอกจากนี้นำปราชญ์ชาวบ้านผลัดเปลี่ยนเวียนกันมาปฏิบัติภารกิจที่ศูนย์ธนบุรีแห่งนี้ โดยมีกำหนดระยะเวลาและหัวข้อเรื่องในการเปิดเสวนาภายใน โดยมีสถาบันราชภัฏรับผิดชอบดูแลอำนวยความสะดวกในทุกๆ ด้าน พร้อมดำเนินการรวบรวมจัดเก็บข้อมูลจากผลการเสวนาของปราชญ์ชาวบ้านไว้เป็นหลักฐานในศูนย์กรุงธนบุรีศึกษา เพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมและประเทศชาติได้ต่อไป

ในส่วนของการจัดกระทำสื่อฯ และกระบวนการพลังร่วม ที่ประชุมมีมติว่าเป็นภารกิจที่ควรจะอยู่ในศูนย์กรุงธนบุรีศึกษาอยู่แล้ว เมื่อสถาบันราชภัฏต้องการให้ชุมชนแบ่งเบาภารกิจของสถาบันราชภัฏได้อย่างมาก ทั้งนี้ชุมชนเห็นว่าควรมีการกระจายแหล่งที่ตั้งองค์ความรู้ออกเป็นเครือข่ายในเขตอื่นๆ ของฝั่งธนบุรี โดยมีศูนย์กรุงธนบุรีแห่งนี้เป็นศูนย์กลาง และกระจายเครือข่ายออกไปในแหล่งต่างๆ เนื่องจากธนบุรีเป็นพื้นที่กว้างใหญ่ชุมชนที่อยู่ห่างไกลอาจจะไม่สะดวกในการเดินทางมาศึกษาหาความรู้ จึงคิดว่าหากมีการกระจายเครือข่ายออกไปก็มีพลังทางวัฒนธรรมฝั่งธนบุรี อันจะเป็นการผนึกพลังให้เข้มแข็งขึ้นสามารถพัฒนางานด้านวัฒนธรรมฝั่งธนบุรี ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องงบประมาณเป็นเรื่องสำคัญ ถ้าสถาบันราชภัฏให้ชุมชนมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดตั้งโครงการศูนย์กรุงธนบุรีศึกษา ทางที่จะหางบประมาณมาช่วยสนับสนุนในการจัดตั้งศูนย์ฯ และพิพิธภัณฑท์ท้องถิ่นก็จะมีโอกาสหลายทาง โดยสรุปผู้แทนชุมชนที่ได้มาร่วมประชุมครั้ง

นี้เห็นพ้องต้องกันว่า โครงการจัดตั้งศูนย์กรุงธนบุรีศึกษาสามารถที่จะรวมชุมชนมามีส่วนร่วม
 ร่วมกับสถาบันราชภัฏเป็นอย่างดี รูปแบบที่ทางสถาบันราชภัฏนำมาเสนอ ก็สามารถ
 นำมาดำเนินการให้เป็นรูปธรรมได้เป็นอย่างดี แต่ทั้งนี้ต้องไม่ขาดการประสานงานที่ต่อเนื่อง

ผู้วิจัย กล่าวสรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุมทั้งหมด พร้อมกล่าวขอบคุณ
 และปิดประชุมเวลา 16.30 น.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ๓

แบบสอบถามความคิดเห็น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามความคิดเห็นของชุมชนที่มีต่อรูปแบบความสัมพันธ์ ระหว่างสถาบันราชภัฏกับชุมชนในโครงการศูนย์กรุงธนบุรีศึกษา

ความนำ

ด้วยสำนักศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้จัดตั้งโครงการศูนย์ กรุงธนบุรีศึกษา และพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นฝั่งธนบุรี เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ทางด้าน วัฒนธรรมของฝั่งธนบุรี มีเหตุผลหลายประการที่แสดงให้เห็นว่าฝั่งธนบุรีนั้นมีความเด่นชัดในแง่ศิลปวัฒนธรรมและวิถีชีวิต เป็นราชธานีเก่าของไทยที่เป็นรอยต่อทางประวัติศาสตร์ระหว่างกรุงศรีอยุธยาและกรุงรัตนโกสินทร์ และเขตต่างๆในฝั่งธนบุรีทั้ง 15 เขตนั้น ต่างก็มีความสำคัญ มีของดีที่แสดงเอกลักษณ์ในแต่ละท้องถิ่นแตกต่างกันไป หากได้มีการรวบรวมและจัดแสดง อย่างเป็นระบบครบถ้วนแล้วจะเป็นแหล่งรวมองค์ความรู้ ฝั่งธนบุรีที่สำคัญยิ่ง สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาในฐานะที่เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่เก่าแก่และตั้งอยู่ในฝั่งธนบุรี จึงควรได้กระทำการกิจที่สำคัญในการทำหน้าที่ประสานความร่วมมือกับเครือข่ายวัฒนธรรมในชุมชนท้องถิ่น เพื่อให้ภารกิจดังกล่าวสัมฤทธิ์ผล

สำนักศิลปวัฒนธรรมพิจารณาเห็นว่าเครือข่ายทางด้านวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมทั้ง 15 เขต และชุมชนในศูนย์กรุงธนบุรีศึกษา เป็นเครือข่ายที่สำคัญยิ่งที่จะมีส่วนสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์กรุงธนบุรีศึกษาให้เป็นแหล่งรวมองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมฝั่งธนบุรีที่สมบูรณ์ จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านได้โปรดเสนอความคิดเห็นว่าชุมชนควรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกับสถาบันฯ ครั้งนี้ระดับใด ทั้งนี้เพื่อให้สถาบันราชภัฏ ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ได้นำข้อมูลที่ได้รับจากการแสดงความคิดเห็นของท่านไปปรับให้เหมาะสม อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ชุมชนในท้องถิ่นแห่งนี้ต่อไป อีกทั้งสถาบันราชภัฏยังได้ทำหน้าที่ในการพัฒนา ท้องถิ่นได้ สมตามปณิธานของสถาบันด้วย

คำชี้แจง

แบบแสดงความคิดเห็นชุดนี้แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 ข้อมูลที่เกี่ยวกับรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันราชภัฏกับชุมชนในการจัดตั้งศูนย์กรุงธนบุรีศึกษา โดยสามารถแสดงความคิดเห็นเป็นระดับความคิดเห็น 2 ระดับ คือ เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ

โปรดพิจารณาใส่เครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงกับข้อมูลของท่าน

1. ที่อยู่ของผู้ตอบ.....

.....

เขต.....

2. เพศ ชาย หญิง

3. อายุ ต่ำกว่า 25 ปี 25 – 35 ปี

36 – 45 ปี 46 – 55 ปี

56 – 65 ปี 66 ปีขึ้นไป

4. ระดับการศึกษา

ประถมศึกษา มัธยมศึกษา / ปวช.

อนุปริญญา / ปวส. ปริญญาตรี

ปริญญาโท ปริญญาเอก

อื่นๆ (โปรดระบุ).....

5. สถานภาพในองค์กรเบญจภาคี

องค์กรธุรกิจ องค์กรเอกชน

องค์กรชุมชน องค์กรวิชาการ

องค์กรภาครัฐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

6. อาชีพ

รับจ้าง / ลูกจ้างเอกชน ค้าขาย

ธุรกิจส่วนตัว พนักงานรัฐวิสาหกิจ

รับราชการ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันราชภัฏกับชุมชนในโครงการศูนย์
 กรุงธนบุรีศึกษา

โปรดพิจารณาและใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ท่านเห็นว่าเหมาะสม

ความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันราชภัฏกับชุมชน	ระดับความคิดเห็น	
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
1. ชุมชนควรมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการของศูนย์กรุงธนบุรีศึกษา		
2. ชุมชนควรมีส่วนร่วมเป็นผู้จัดทำแผนพัฒนาศูนย์กรุงธนบุรีศึกษา		
3. ชุมชนควรมีส่วนร่วมในการศึกษาปรากฏการณ์ตามสภาพปัจจุบัน ในท้องถิ่นฝั่งธนบุรี		
4. ชุมชนควรมีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์ของศูนย์กรุงธนบุรีศึกษา		
5. ชุมชนควรมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรการในแผนการพัฒนาศูนย์กรุงธนบุรีศึกษา		
6. ชุมชนควรมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของศูนย์กรุงธนบุรีศึกษา		
7. ชุมชนควรมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน / งาน / โครงการที่จะนำไปบรรจุลงในแผนพัฒนาศูนย์กรุงธนบุรีศึกษา		
8. ชุมชนควรมีส่วนร่วมในการกำหนดงบประมาณการดำเนินงานพัฒนาศูนย์กรุงธนบุรีศึกษา		
9. ชุมชนควรมีส่วนร่วมในการนำแผนพัฒนาศูนย์กรุงธนบุรีศึกษาไปปฏิบัติตามแผน		
10. ชุมชนควรมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการจัดทำแผนพัฒนาศูนย์กรุงธนบุรีศึกษา		
11. ชุมชนควรมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการเพื่อพัฒนาหลักสูตรและวิธีการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมฝั่งธนบุรี		
12. ชุมชนควรได้ร่วมจัดตั้งเครือข่ายการเรียนรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมฝั่งธนบุรี เช่น พิพิธภัณฑ์ศูนย์ข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นฝั่งธนบุรี เพื่อบริการแก่ประชาชนทั่วไป		
13. ชุมชนควรมีส่วนร่วมในการจัดตั้งอาศรมภูมิปัญญาด้วยการสรรหาปราชญ์ชาวบ้านมาร่วมระดมสมองนำข้อมูลอันเป็นองค์ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมในท้องถิ่นฝั่งธนบุรีมารวบรวมไว้อย่างเป็นระบบในศูนย์กรุงธนบุรีศึกษา		
14. ชุมชนและสถาบันราชภัฏควรได้ร่วมลงมือปฏิบัติในกิจกรรมต่างๆ ในฐานะเจ้าของวัฒนธรรมด้วยกัน โดยร่วมรวบรวม ร่วมเผยแพร่ และร่วมพัฒนาศิลปวัฒนธรรมของฝั่งธนบุรีไว้ในศูนย์กรุงธนบุรีศึกษาอย่างเป็นระบบ		
15. ชุมชนควรมีส่วนร่วมในการแสวงหาความร่วมมือด้านบุคลากร ทรัพยากร และงบประมาณกับบุคคลภายนอกรวมทั้งเครือข่ายเบญจภาคีภายในท้องถิ่น ทั้ง 5 องค์กร (องค์กรธุรกิจ องค์กรเอกชน องค์กรชุมชน องค์กรวิชาการ และองค์กรภาครัฐ)		
16. ชุมชนควรมีการแลกเปลี่ยนความรับผิดชอบกับสถาบันในด้านบุคลากร ทรัพยากร งบประมาณ และกิจกรรมทางวัฒนธรรมอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง		

ความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันราชภัฏกับชุมชน	ระดับความคิดเห็น	
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
17. ชุมชนควรมีสิทธิในการร่วมคิด ร่วมสร้าง ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมรับผลประโยชน์ ร่วมลงทุน และร่วมติดตามประเมินผลการดำเนินงานร่วมกับสถาบันอย่างเป็นเอกภาพ		
18. การจัดตั้งศูนย์ชุมชนบุรีศึกษาควรเป็นหน้าที่ของสถาบันราชภัฏ ส่วนชุมชนควรเป็นผู้ปฏิบัติตาม เมื่อสถาบันต้องการความร่วมมือ		
19. การจัดตั้งศูนย์ชุมชนบุรีศึกษาภายในบริเวณสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา นับว่าเป็นสถานที่ที่เหมาะสมสะดวกแก่การที่ชุมชนจะเข้าร่วมกิจกรรม		
20. โครงการศูนย์ชุมชนบุรีศึกษาจะเป็นโครงการที่สร้างสัมพันธ์มิตรและช่วยลดช่องว่างระหว่างสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยากับชุมชนได้เป็นอย่างดี		

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ฎ

รายนามผู้ร่วมประชุมอาศรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้เข้าร่วมประชุมอาศรม

ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง / เขต
1. นายคลฤทธิ	คงสุนทร หนองแขม
2. นายสิทธิชัย	คงเจริญ หนองแขม
3. นางสาวปนัดดา	รุ่งเรือง บางกอกน้อย
3. นางลัดดา	ศรีมิ่งขวัญ บางกอกน้อย
4. นายสุธี	ลิมอักษร คลองสาน
5. นายถวิล	ทิววัน คลองสาน
6. นายวิรัตน์	สุวรรณรักโชติ คลองสาน
7. นายภัทรพงษ์	เกียรติก้อง ธนบุรี
8. นางสุวิมล	ชูช่วย ธนบุรี
9. นายพงษ์ศักดิ์	สีบสาย คลิ่งชัน
10. นางวรรณิ	ขวัญจิตร คลิ่งชัน
11. นางลัดดา	อ่ำอาด จอมทอง
12. นางวิมลรัตน์	จึงสมาน จอมทอง
13. นางปทุม	ฉิมน้อย ราษฎร์บูรณะ
14. นางรำเพยพรรณ	เนียมพลอย ราษฎร์บูรณะ
15. นายประเสริฐ	เทพพิทักษ์ บางพลัด
16. นางสาวชัชฎา	แย้มสวัสดิ์ บางพลัด
17. นางสาววนิดา	แซ่เฮ้ง บางบอน
18. นางวันทนี	แซ่หวี บางบอน
19. นายอภิศักดิ์	ชดช้อย บางขุนเทียน
20. นายวิชัย	ใจศรี บางขุนเทียน
21. นายธีรวัฒน์	สุชาติ ทวีวัฒนา
22. นายยิ่งยศ	อรุณรัศมี ชุมชนประสานมิตร
23. นางเนาวรัตน์	เสียงประเสริฐ ชุมชนประสานมิตร
24. นายเจริญ	ไชยสงคราม ชุมชนสี่แยกบ้านแขก
25. นางสาวเสงี่ยม	ฉายวิจิต ชุมชนมัธยมบ้านสมเด็จ
26. นายเกษม	ศิริโลहितกุล ชุมชนวัดใหญ่ศรีสุพรรณ

27. นางวิมล	แสงวิสุทธิ	ศูนย์จตุรมิตร
28. นายปาน	เหลียมสาม	ชุมชนวัดประดิษฐาราม
29. นายอร่าม	ชื่นคำ	ชุมชนสามัคคีศรีสุพรรณ
30. นางทิพย์วัลย์	ไชยสิทธิ์	ชุมชนบางไผ่ไก่อ
31. นางพรรณี	จันทร์สมวงษ์	ชุมชนศรีภูมิ
32. ร.ต. สนั่น	วันเอเลาะ	ชุมชนสี่แยกบ้านแขก
33. นายชวลิต	ศรีประชา	ชุมชนมัธยมบ้านสมเด็จ
34. ผศ.อุดมเดช	กมลบุตร	รองอธิการบดีฝ่ายกิจการพิเศษ
35. นางสาวสุภารัตน์	ชาญเลขา	ผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรม
36. นางวิมล	สุเสวี	รองผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรม
37. นางสาวอด	ทิพย์มงคล	คณะกรรมการสำนักศิลปวัฒนธรรม
38. นางสาววรรณวดี	ชัยชาญกุล	คณะกรรมการสำนักศิลปวัฒนธรรม
39. นางสาวลาวัลย์	ฟุ้งขจร	คณะกรรมการสำนักศิลปวัฒนธรรม
40. นายพิษณุ	บางเขียว	คณะกรรมการสำนักศิลปวัฒนธรรม
41. ผศ.กมล	อัญชันภาติ	คณะกรรมการสำนักศิลปวัฒนธรรม
42. ผศ.สุวรรณา	วัฒนาคาม	คณะกรรมการสำนักศิลปวัฒนธรรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

- ชื่อ** นางสาวสุภารัตน์ ชาญเลขา
- เกิดวันที่** 28 เมษายน พุทธศักราช 2495
- สถานที่เกิด** อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม
- ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง** ผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรม และอาจารย์ประจำโปรแกรมวิชา
ดนตรี สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
- สถานที่ทำงานปัจจุบัน** สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ซอยอิสรภาพ 15 ถนนอิสรภาพ
แขวงหิรัญรูจี เขตธนบุรี กรุงเทพฯ 10600 โทรศัพท์ 02 - 8902000 , 02 - 4666664
- ประวัติการศึกษา**
- พ.ศ. 2508 จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 จากโรงเรียนบุญญาจารย์ ริมคลอง
บางกอกน้อย กรุงเทพฯ
- พ.ศ. 2511 จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนสตรีวัดระฆัง กรุงเทพฯ
- พ.ศ. 2515 จบการศึกษาชั้น ป.ศ.สูง วิชาเอกดนตรีศึกษา วิชาโทคณิตศาสตร์และ
ภาษาไทย จากวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
- พ.ศ. 2520 จบการศึกษา กศ.บ. (ดุริยางคศาสตร์ เกียรตินิยมอันดับ 2) จาก
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- พ.ศ. 2534 จบการศึกษา ค.ม. (อุดมศึกษา) จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย